

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár, 1946 október 21

Ezerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSO SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Hétfő III. évfolyam, 249 szám

KÉT ESZTENDŐ ÓTA

napról-napra hűségesen beköszönt a „Világosság” minden öntudatos magyar családban. 1944 október 18-án reggel jelent meg az első száma, mindössze két oldalon, de ez a két oldal akkor új történelem nyitánya volt. Szóta mást sem tettünk, mint felvilágosítottunk és biztattunk, neveltünk és bátorítottunk. Alakítottuk a jelkeket egy új világ harcos szolgálatára.

Végiglapozva a „Világosság” évfolyamait, láthatjuk csak igazán, hogy munkánk nem volt hiábavajó. Azok a munkások, akik az első napokban, amikor még nem volt Kolozsvárt villanyszolgáltatás, a Műnervanyomda körforgógépének lendítőkerekét saját kezükkel forgatták, valóban a sorra kerülőket tesztelték előre. A lap a németek rombolóitól és a háború viszontagságaitól olyan nyíra megviselt város újjáéledésének szócésve, lányifője, szervezője lett. Előjárt mindenben csak azután, hogy rendre helyreállított a víz szolgáltatásától a város közigazgatásig minden, tért át különleges nemzetiségi fejedelmekre.

Az első trott magyar szót, az új világ első fecskejét, hallatlan lelkesedés fogadta előbb Kolozs vármegye, majd szélesebb körben Észak- és Dél-erdély magyar lakossága is. A falvakon házról-házra köcsönözgettek ki a lap példányait, olvasták fej egymásnak a földművesek. Sokan a „Világosság” sorából tudták meg először, hogy a történelem nagy fordulójánál nemcsak hogy nem kell tartani, hanem ellenkezőleg: új lehetőségek szabadultak fel évszázados kívánságaik ki-harcolására. Alig telt el néhány hét az első szám megjelenése után a „Világosság” dia-dáljai adta hírül országunk-világnak, hogy a romániai magyar nemzetiség demokratikus politikai szervezete, a Magyar Népi Szövetség, Brassóban zászlót bontott és Kolozsvár magyar demokratái is megkezdtek a nemzetiségi szervezkedést.

Volt olyan nap, amikor a kolozsvári „Világosság” volt az egész világon az egyetlen magyar napilap. Valahol a Tiszánál tombolt akkor a harc a „Világosság” példányai kézzel-kézre jártak a felszabadult Debrecenben és Szegeden is. Erdély szívében, két nemzet találkozóhelyén, ez a lap nem is maradtanott volna vidéki jellegű. Kezdetből fogva az egész romániai magyarság gondját vállalta a széles kitekintésű a Duna-völgyére, büszkén viselte homlokán a jelezőt: Mindent a győzelemért!

A „Világosság” semmilyen sem hasonlított a fasiszta évek újságjaihoz. Nem mézes-mázos családfantasiókra kereste az olvasók kegyét, hanem őszintén megmondta az igazat még akkor is, ha a tények közlése átmenetileg népszerűtlenséggel járt a valóságot nem ismerő vakok, önhitték és ábrándozók előtt. Egyszerű és józan igazmondás jellemzte mindig lapunkat és ezzel szolgáltunk legjobban az egyre szélesebben kibontakozó Magyar Népi Szövetség építő politikáját. Olvasóink nem egyszer szemléltek a hányaték, hogy nem szolgáljuk ki vágyait, nekünk azonban mindig az volt a feleletünk, hogy csodavárás helyett valóságra bejuttatunk. Ki is akartuk körültekinteni az írókat és olvasókat az a táborra, amely hovatovább a történelmileg adott körülmények között is megtalálja a legszebb emberi alakok teljesítésének az útját.

Küzdöttünk a magyarság sorainak bejött megújításáért, hogy emelt homlokattal álljunk a világ elé. Küzdöttünk az Országos Demokratika Arcvonal győzelméért, hogy az együttjárók népek jogegyenlőségét megvalósítsanak akaró Groza-kormány keretében az ország élére. A román demokrácia legjobbjai vállalták küzdöttünk a bizalmi legközelebbi megértéséért, hogy a román-magyar barátság jelszava valósággyá mélyülhessen el. S mert őszintén az igazságot, a nép igazságát szolgáljuk, meg kellett mindig mondanunk az is, ha jogfosztás érte népünket. Nemcsak a meddő serejű politikát, de feltétlenül szükségesnek tartottuk Románia demokratizálására a jogegyenlőség teljes megvalósítása érdekében, hogy a hibák ne halgattassanak el, mert ezek a hibák a fasiszta reakció, szovjénista elemek működéséből származnak mind az egyik, mind a másik oldalon.

Igy szeroztuk bizalmat minden becsületes

A Magyar Népi Szövetség és a román demokrácia együttműködésének nagy eredménye: a módosított visszaperlési törvény

KOLOZSVAR. — A magyarság, de különösen az észak-erdélyi magyarság egyik legfőbb kérdése intéződik el legnagyobb részben, a hivatalos lapban csak a napokban megjelent 645-ös számú törvényrendelet módosításával. Közél másfél éves vita, tengernyi utánjárás és fardozás után a MNSZ-nek sikerült tisztáznia a kérdést a haladó román demokráciával és sikerült megértenie, hogy az ugynevezett visszaperlési törvény, minden jószándék és igazságosság akarát ellenére is, alkalmat nyújtott szovjénista reakciós beállít-

ülődztetés következtében elkótyavetyélt vagyonaikat visszaszerezhessek, igen nagy számban éltek a visszaperlés jogával azok közül is, akik annakidején minden kényszerítő körülmény nélkül kötötték adósveteli szerződést és igen sok esetben el sem költöztek Észak-erdély területéről. Sőt előfordult, hogy a fasiszta négy év idején valaki Észak-erdély területén eladta ingatlanát. Budapestre költözött, onnan 1945-ben tért haza s most potjom pénzért — hiszen azóta a pénz értéke lényegesen megváltozott — vissza akarta szerezni

a cserébe kapott délerdélyi magyar ingatlanát visszaszolgáltatni. Az indek egyszerűen az volt, hogy a 645-ös visszaperlési rendelet törvény nem vonatkozott Dél-erdélyre.

Az új módosított törvényrendelet — amelynek teljes szövegét e pillanatban még nem ismerjük — értesülésünk szerint a következő pontokban hoz lényeges változást az eredeti törvénytervezettel szemben:

1. Az, aki nemzeti, faji vagy antidemokratikus üldözést szenvedett, csak abban az esetben kérheti a jogügylet megsemmisítését, ha az üldözést megelőző vagy követő hat hónap alatt kötötte a jogügyletet.
2. Akit Észak-erdélyből kitelepítettek, deportáltak, vagy onnan elmenekült, csak akkor kérheti a jogügylet megsemmisítését, ha azt az Észak-erdélyből való távozása előtti 30 napon belül, vagy menekülése idején kötötte. A törvény viszont szigorúan megszabja, hogy ki tekinthető menekültnek.
3. Nem kérhető a jogügylet megsemmisítése, ha a panaszos az üzlet megkötése után 6 hónapon belül ingó vagy ingatlan javakat vásárolt, vagy elidegenített vagyona 75 százalékos értékben befektette.
4. Nem lehet kérni a csereügylet megsemmisítését.
5. Azok is kérhetik az általuk kötött jogügylet megsemmisítését, akik a bécsi döntés után Dél-erdélyben maradtak, ha egyébként a törvény valamelyik pontjának rendelkezései alá esnek.

Lehetséges, hogy a 645-ös rendelet törvény módosított szövege után is fordulhatnak még elő sérelmek mindkét oldalon. Mégis a jelen módosított törvényrendelet, mely kétségtelenül az igazságosság és a demokrácia szellemében született meg, végre megnyugvást hoz sok ezer aggodó magyar ember részére. Megnyugvást és bizalmat azok iránt a demokratikus erők iránt, amelyek mind magyar, mind román részről arra törekednek, hogy a demokrácia megvalósítása révén végre békeesség költözzék erre a sok vihart és békétlenséget látott földre. (—)

„Rabok legyünk, vagy szabadok?”

Ez a kérdés: választatok!”

Petőfi népe az = jelére szavaz!

tottságu egyéneknek igen tekintélyes számu magyar kisméber vagyoni helyzetének megingatására.

Azon a címen, hogy az igazságügyminiszterjum a 645-ös rendelet törvény által — igen helyesen — módot adott a fasiszták által Észak-erdélyből kiüldözött és szerencsétlenné tett románoknak, hogy az

vagyonát. Hogy azokról az esetekről ne is beszéljünk most, amikor Észak-erdélyből Dél-erdélybe és Dél-erdélyből Észak-erdélybe költözött egyének között szabályos ingatlancsere történt a teljes értéknek megfelelően. Ilyen eseteket is arra használtak fel egyesek, hogy észak-erdélyi ingatlanukat visszaperelték anélkül azonban, hogy

Ez az ország minden gyermekének jó édesanyja kell legyen — mondotta Groza Péter Nagykárolyban

Vasárnapra Marosvásárhelyre várják a miniszterelnököt

SZATMÁR. — A szatmármegyei birtoklevelek kiosztásának ünnepségén megjelent Groza Péter miniszterelnök és Teohari Georgescu belügyminiszter, akiket a szatmármegyei román és magyar földműves nép, valamint a szatmári demokraták bensőséges ünnepségen részesítettek. A szatmári ünnepségre 16.000 környékbeli földműves vonult fel, akik előtt a miniszterelnök és a belügyminiszter is nagy színdobban hangszólította a román-magyar barátság jelentőségét.

NAGYKAROLY. — Szatmárnémetiből jövet Groza Péter miniszterelnök megszólította Nagykárolyban, ahol román és magyarnyelvű beszédet mondott.

— A „Traianca” és az „Ejlen” kiállítások, amelyek ezen a gyűlésen egybehangzóan harsantak fel, a román és a magyar nép együtties elhatározását jelenti az az új felé, amelyben a szeretet vezet, az ország újjáépítését. Ez az ország minden gyermekének jó édesanyja kell legyen — mondotta többek között Groza Péter, majd a románok, magyarok, szerbek, bolgárok együttműködése mellett tett hitet.

BUKAREST. — Groza Péter miniszterelnök vasárnap Marosvásárhelyre érkezik és ott a birtoklevelek kiosztásának ünnepségén beszédet mond. Marosvásárhelyi jelentés szerint a város felkészült Groza Péter fogadtatására.

és építő öntudatos magyar olvasó előtt, s így nyertük meg a haladó román demokrácia igazi képviselőnek elismerését is. Viszont az is igaz, hogy így vált megágyazott eljenségnékké mindenké, a ki az igazságosság nem barátja s bna, vér, gyűlölet szárad a jelkén. Minél távolabb jutunk azonban a fasiszták háborújától, s minél több eredményt tud felmutatni demokrácia építke-

zésünk, annál kevesebben maradnak rosszakaróink, s annál szélesebb lesz barátaink serege.

Újra történelmi napok előtt állunk, a lapunk új kötelesség mindennapos szolgálatában áll. A Magyar Népi Szövetség demokratikus politikáját segítjük győzelemre, mint a nemzetiségpolitikai szervező központi napilapja. Mintáig nálunk dolgozva most a ma-

gyorság szive... Napról-napra egyre növekvőbb örömmel érezzük végigfutni rajtunk egy fejedő kétnyelvű nemzetiségű ország izgalma. Igen, itt már nem ábránd, hanem a valóság tudatából szívesedő egyszereglőm megújulására igérkeznek. Két manka-erzéstől kezdve, emelt feljöl állunk a jövő elé.

JOGVÉDELEM

SZERKESZTI:
A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG
KÖZPONTI JOGUGYI OSZTÁLYA

Mit tartalmaz az adómérséklésekről szóló új törvény?

KOLOZSVAR. — Lapunk szeptember 30-i számában már részletes ismertetést közöltünk a kormány által tervekbevetett adómérséklésekről. A vonatkozó 800 számú törvény a Monitorul Oficial, hivatalos lap október 9-iki számában jelent meg.

A mezőgazdákra érvényes rendelkezések
A földadó kivételére vonatkozó munkájatok az 1946—47. pénzügyi évre még az év elején elkészültek. A 71—1946 számú törvény 65. szakasza a földbirtok adóköteles hozadékát a gazdasági viszonyokhoz időszertelemmel s annak kiszámításánál az utolsó 3 év átlaghozadékát vette alapul melyet az egyenes adótörvény 3. szakasza szerint 28 százalékos egységes adókulccsal vont adó alá.

Az új törvény az így megállapított és előírt földadónál az alábbi csökkentéseket adta:

1. A szántó, rét, legelő és gyümölcsösök területek földadóját negyven százalékkal csökkentette. Nem részesültek tehát adóalap jesszállításban a veteményeskert, szőlő, és erdőgazdaságok.

2. Az így hivatalból helyesbített adóalapot progresszív (fokozatosan emelkedő) adókulcs alá vonja és pedig 1 millió lej jövedelemig 20 százalékos, az 1—2, 2—3, 3—5, 5—10, 10—15, 15—20, 20—30, 30—40, 40—50 millió jövedelmeket 21, 22, 24, 26, 28, 30, 33, 36, 40 százalékkal, míg az 50 millió feletti jövedelmeket 45 százalékkal vonta adó alá.

A földadót tehát az adózók teherbíróképességéhez arányosították, vagyis a kisbirtok földadóját leszállították a nagybirtokokét pedig fejemelték.

3. További adókedvezmények: A törvény 3. szakasza a törpebirtokoknak újabb kedvezményt biztosít: aszerint, amint a földbirtok papályos vagy hegyes vidéken fekszik 30, illetve 15 százalékos adómérséklést ad, ha a művelés alá vont területet másfél, illetve három hektárt meg nem halad. Ezt a kedvezményt csak egyéni és 1946 december 31-ig benyújtandó kérésre adják meg.

A szárazságsújtotta vidékek földadóját, amennyiben a kár az adóköteles jövedelem 30 százaléka meghaladja, a kár mérvének megfelelő százalékkal mérséklik, míg a 75 százalékos meghaladót kárna az egész földadót felszámolják. A kár nagyságát hivatalból kiküldendő bizottságok állapítják meg s az adóelírást a pénzügyigazgatóság javaslatára a pénzügyminiszter hagyja jóvá.

II. A kereskedők és iparosok érintő rendelkezések

A 316—1946 számú adótörvény 14. szakasza jövedelemfokozatokat 40—62 százaléki terjedő adókulccsal adóztat meg a kereseti jövedelmeket. Az új törvény szerint a legkisebb adókulcs 20 százalékos és félmillió lej jövedelemnél kezdődik, míg a legnagyobb adókulcs 54 százalékos. A közbeeső jövedelemfokozatok így alakulnak: (milliókban): 1—2, 2—3, 3—5, 5—10, 10—20, 20—50, 50—100, 100—300, 300—700, 700—1200, 1200—2000 és 2000—. Az ezekre vonatkozó adókulcsok 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 42, 46 és 50 százalékos. Részvénytársaságok és szövetkezetek egységes adókulcsa 32 százalékos.

Adókvetés szempontjából hogyan kell az üzleti forgalmat megállapítani?

A törvény 17. szakasza szerint az 1946—47 évre adókvetés szempontjából az üzleti forgalmat úgy kell megállapítani, hogy az 1946 naplói vagy 1945—46 pénzügyi évben forgalmazott és megállapítható eredményt az 1946—47 pénzügyi év első hónapjában (április, május) érvényben volt eladási árakhoz kell időszertelemmel.

Az üzleti könyvek vezetésére vonatkozó rendelkezések

A törvény 9. szakasza a könyvvezetés szempontjából eddig érvényben volt 2 millió jövedelem értékhatárt hatmillióra emelte fel. Egyebekben a fennálló rendelkezéseket nem érintette. Így tehát az adó- és bélyegadó törvény szempontjából azokat az üzleti könyveket kell vezetni, melyeket lapunk október 4-iki számában megjelent „Adóügyi Tájékoztató”-ban már részletesen ismertetünk.

III. A szabadfoglalkozást űző adóalókra vonatkozó rendelkezések

A törvény 7. szakasza szerint az adókulcs félmillió lej legkisebb és kétötszázötven ezer lej legnagyobb jövedelem között fokozatosan emelkedik és 15—40 százalékos terjed. A régi adókulcs 24—50 százalékos volt.

IV. A kisiparosokat érintő rendelkezések

A törvény 1. szakasza 2. pontja szerint: 1. A hatmillió lej meghaladó adóköteles jövedelemmel rendelkező kisiparosok jövedelmük arányához mérten a kereseti adókulcs szerint adóznak (20—54 százalékos) és a kereskedelmi törvény 13. szakaszában elő-

írt üzleti könyveket (Jurnal, Inventar) közzétejesnek vezetni.

2. A hatmillió lej meg nem haladó adóköteles jövedelemmel rendelkező kisiparosok, ha saját műhelyeikkel rendelkeznek, termelvényüket saját műhelyükből adják el, tehát áruvételeiket adással nem fogadják meg, a 20 százalékos csökkentett adóalapjuk után a kereseti adókulcs szerint (20—54 százalékos) adóznak. Üzleti könyv helyett az egyenes adótörvény 41. szakasza 6. pontjában előírt „Registru Special”-t vezetnek, azaz olyan naplókönyvet, amelyből a napi áru és évi pénzforgalom kitűnik. Bélyegilletékmegváltás címén 20.000 lej fizetnek a kincstárnak.

Hogyan szerkesszük meg a központi földreformbizottsághoz címzett beadványokat?

A földművelésügyi miniszteriumban működő központi földreformbizottság megfeszített erővel dolgozik, hogy az elsődleges bizottságok határozatait ellen benyújtott feljavításokat és feljavításokat a lehető legrövidebb idő alatt eljuttassa.

A központi földreformbizottság munkáját nagymértékben hátráltatja a beadványok hiábás megszerkesztése és felszérése. Éppen ezért felhívjuk az érdekelteket, hogy a bizottsághoz küldött beadványokat szigorúan jogi szempontok szerint szerkesszék meg, mert a bizottság csak a bizonyított tényeket és a kellőképpen megjelölt jogi indok-

3. A saját műhelye nem rendelkező kisiparosok, ha foglalkozásukat egyedül üzik, a professzionális (15—40 százalékos) adókulcs szerint adóznak. Amennyiben adóköteles jövedelmük a félmillió lej meg nem haladja, szemjellel üzleti könyvet nem kell vezetniük.

A törvény alkalmazásának időpontja
A 21. cikk szerinti törvénynek fentiekre vonatkozó rendelkezései 1946 április 1-én lép életbe, tehát a folyó évi adókvetésre nézve visszaható erejűek.

A törvénynek a hadnyereségadóra és egyéb újításokra vonatkozó rendelkezéseire visszaható ereje van.

DR. BUNA JANOS

A drogériai engedélyek kiadásának szabályozása

A közegészségügyi miniszterium határozata értelmében illatszertári, kozmetikai és egészségügyi cikkek árusítására jogosító engedélyt a jövőben csak üzlettel nem rendelkező drogériáknak adnak. Az ilyen cégeket csak a közegészségügyi miniszterium előzetes engedélyével lehet bejegyezni a kereskedelmi kamaráknál.

Ezzel egyidejűleg visszavonják a fenti cikkek árusítására vonatkozó engedélyeket mindazoktól a cégektől, amelyek ezek áru-

sításával csak meglékesen foglalkoznak.

Azok a cégek, amelyek a közegészségügyi miniszterium engedélye nélkül folytatnak kereskedelmet illatszertári és kozmetikai cikkekkel, kötelesek a birtokukban lévő készleteket 30 nap alatt kiárúsítani, ellenkező esetben azokat a miniszterium árva-gondozó alapja javára elkobozzák. (Industria si Comert című közgazdasági lap 1946 október 15-iki számából).

Iskolaépületek és tanfelszerelések megosztása

A Monitorul Oficial, a hivatalos lap október 9-iki számában jelent meg a nemzetnevelésügyi miniszterium 314.796 számú rendelete, amelyben az iskolaépületek, iskolahelyiségek, igazgatói lakások, tanfelszerelések, iskolai célokat szolgáló butorok és földek megosztása felől intézkedik. Kimondja, hogy a megosztásnál minden tekintetben a tanulók számánál van irányadó. Azok a népisiskolák, amelyeknek 20 tanulójuk nincsen, iskolaépületben nem helyezhetők el abban az esetben, ha érezhetően zavarnák a többi iskolák működését. Ha egy épületben több iskola működik, az igazgatói lakást annak az igazgatónak kell juttatni, akinek több növendéke van. Ha az igazgató családi terhelte vagy tekintettel kell lennie valamilyen hivatalos épületben, tovább-

ra is benne lakhatik. Az utóbbi azonban a tanulók arányszámát kell figyelembe venni. Ahol több lakás áll az iskolaügyi bizottság rendelkezésére, úgy mindkét igazgatót lakáshoz kell juttatni.

A megosztás ügyében a vármegyei vegyes bizottság határoz. Abban az esetben, ha a tagok között véleménykülönbség merül fel, a népoktatás két felügyelőjéhez lehet fordulni. Ha e két utóbbi véleménye sem egyezik, utolsó fokon a miniszterium által ki-nevezendő állandó bizottság dönt.

Öt, ahol az állam iskolái felekezeti iskolában helyezték el, a község köteles az épület karbantartásához hozzájárulni.

Ezzel a rendelettel ellentétben lévő összes más intézkedéseket a miniszterium hatályon kívül helyezze.

Tűzfabszerzésre kölcsönt kaphatnak a köznyugdíjasok

A köznyugdíjasok hitelintézete (Casa de Credit si Asistentia a Pensionarilor Publici) tudomására hozza azoknak a köznyugdíjasoknak, akik az intézet tagjai, hogy tőlük tüzfabszerzésre kölcsönt kaphatnak. A kölcsön iránti kérést a szokásos nyomtatványon kell benyújtani, azaz a különbséggel, hogy azt nem egy, hanem két kezességre kell aláírni. A kezességet szintén taggal kell hogy legyenek az intézetnek. A kölcsön feltételül fel kell tüntetni a kérelmező és a kezességek tagsági számát, mert ellenkező esetben az nem vonatkozik figyelembe. A kéréshez semmilyen nyilatkozatot mellékelni nem kell.

A nyújtható kölcsön összege a következő: 100.000 lejig terjedő nyugdíjnál 200.000 lej

100.000—150.000 lejig terjedő nyugdíjnál 300.000 lej, 150.000—200.000 lejig terjedő nyugdíjnál 400.000 lej és 200.000—250.000 lejig terjedő nyugdíjnál 500.000 lej.

A kölcsönök törlesztése 1947 januárjától kezdődő havi egyenlő részletekben történik 7 (hét) százalékos kamattal. A részleteket a nyugdíjból vonják le.

A tűzfabszerzési kölcsönök előjára nyitott hitel kimerítéséig a rendszeres kölcsönök nyújtását felfüggesztik még akkor is, ha az erre irányuló kérést már jóváhagyták, de az összeget még nem utalványozták.

A tűzfabszerzési kölcsönöket 1946 december 10-ig kiosztják. (Laduzie si Comert 1946 október 15).

Zárólták a takarmánykészleteket

A közellátásügyi miniszterium 3525. számú rendeletével az ország több vármegyéjében zárólták a takarmánykészleteket. Erdélyben nem vonatkozik a zárolás Brassó, Háromszék, Udvarhely, Nagyküküllő és Marosvásárhely vármegyékre. A zárolás kiterjed minden olyan növényi táplálékra, amely a-

lakok táplálására alkalmas (széna, tengeri kocsány, szalma, stb.). A készleteket zárólták úgy a termelőknél, mint a kereskedőknél és azoknál is, akik bármilyen módon ilyen táplálékot tartanak maguknál. A helyi gazdasági bizottságok a rendelet megszerzésétől számított 10 napon belül lejár-

zák a takarmánykészleteket és megállapítják a birtokosaiknál visszatérhető mennyiségeket. Az egyes gazdáknál az állatok tej szűkülésére való tekintettel az állati mennyiségeket fogják meghagyni: 1500 kíló együttes táplálékot minden egyes nagyállat után (bika, tehén, bivaly és ő), 300 kíló táplálékot minden kiscsorda után (tinó, borjú 1 év alatt, valamint juhok és kecskék). A 20 hektáron feletti gazdák takarmánykészletének megállapítását a gazdasági kamarák fogják ellenőrizni.

Abban az esetben, ha a község egyes lakói takarmányhiányban szenvednek, a községi gazdasági bizottságok a feleslegekből juttathatnak az ilyen gazdáknak. A szétosztást is a gazdasági kamarának kell jóváhagynia.

A takarmánykészleteket a hivatalos lap 1946. évi 203. számában közölt árak szerint veszik át. (A Monitorul Oficial október 8-iki száma.)

Hírek egy mondatban

A községi alkalmazottak szeptember 1-ével kezdődőleg 70%-os működési pótlékban részesülnek. (Belügyminiszterium 110.760. számú rendelete, hivatalos lap október 2-iki száma.)

A Románia területén ültetendő szőlőtelek állapítja meg a földművelésügyi miniszterium 266.121. és 266.122. számú rendelete. (Hivatalos lap október 3-iki száma.)

Az egészségügyi intézetekben ápoltak napi ellátási díját állapítja meg az egészségügyi miniszterium 1470. számú rendelete. (Hivatalos lap október 3-iki száma.)

A gyapjúfeldolgozó üzemek számára ir- elj bejelentési kötelezettségeit és feldolgozási szabályokat a közellátásügyi miniszterium 3513—1946. számú rendelete. (Hivatalos lap október 8-iki száma.)

Határidő napló

November 1-ig hosszabbították meg a munkakönyvek kiállítására megszabott határidőt.

November 1-ig kell beszolgáltatni a burgonyát, hagymát, káposztát és egyéb ősz zöldségeket.

November 15-ig hosszabbították meg a gyapjubeszolgáltatás határidejét. 30 napon belül a termény begyűjtésétől számítva a tengerifelszeletet be kell szolgáltatni.

30 napon belül a választói névjegyzékek készítésére tételről számoltva kérelmet kell benyújtani a községi előjárásához, ha vajak a névjegyzékből kimaradt.

30 napon belül a hazatérési számlitva hadifoglyok, menekültek, deportáltak jelentkezzenek csapatcsoportjuknál vagy kiegészítőparancsnokságuknál, hogy a katonai büntetésük mértékét a közegészségügyi bizottságoknál közöljék meg részletekben.

60 napon belül a hazatérési számlitva hazatérők, deportáltak, hadifoglyok jelentkezzenek a községi előjárásnál az állampolgársági ügyek felvételére.

Kérdezzen — felelünk

Entersz György Szilágyosmű. Nem kö-zölte ellenfele kereseti állását, de levél-ből arra következtetünk, hogy a pert ön ellen a 615-ös törvény 1. szakaszának c) pontja alapján 50 százalékos károkozás miatt indították. Közvetlen hiányosság miatt pontos felvilágosítással nem szolgálhatunk. Amennyiben azonban a pert való-ban az ötvenszázalékos károkozás címén adták be, úgy annak kimutatása a legfontosabb, hogy a felperes nem szenvedett ilyen arányú kárt. A bíróság a kárt a szá-érték védelmére alapján állapítja meg, ezért a szakértői véleményre kell a leg-nyilvános helyezni. Egyébként is a perben nagyon alaposan kell védekezni és ezt csak ügyvéd teheti. Másodsorban kérje az ön által esztergőit beruházások megtérítésé-vel kapcsolatban. A személyné-vel (akár nagyban, akár kicsiben) felvilágosító lehetőségek közt nincs, de meg-felvilágosító lehetőségekkel járhat. A gyakorlati alól azonban iskolai végzettség (például középiskola, stb.) vagy más, nem-állami érdemi körülményre hivatalos kérel-mentés kérését az illetékes kereskedelmi és iparkamarától, amely az iratokat meg is adja. További felvilágosítást ugyan-csak ott kaphat.

A választások küszöbén

az erdélyi magyarság sorskérdéseiről nyilatkoznak a Magyar Népi Szövetség képviselőjelöltjei

Soha még választásnak akkora jelentősége nem volt az erdélyi magyarság történetében, mint a most következő első szabad demokratikus választásnak. Tulajdonképpen megmondhatjuk, hogy életünk vagy halálunk kérdése dől el ezen a választáson. Vagy győz a demokrácia, akkor megmaradhatunk továbbra is magyaroknak ezen a földön, amelyen születtünk, amelyben ösziünk is nyugodtan és tovább építhetjük gazdasági, kulturális és szociális intézményeinket, megvédhetjük eddigi alkotásainkat, vagy elbukik, és vele elbukunk mi is. Bizonyosságul szolgál erre minden eddigi választás, akár az első világháború előttiekre, akár a két világháború közöttiekre gondolunk.

Az első világháború előtti választásokon bándérjumok, híres körös nőiák, nagy dínamitánomok között a túlnyomó többségükben arisztokrata és nagypolgár képviselőjelöltek ugyan mindig bőséggel dörogtek a lehangzatosabb hazafis frázisokat. De miután összeült az új képviselő- és felsőház, Erdélyben nem változott semmi. Legnagyobb egy tömbben élő magyarságunk, a székelység évről-évre jobban pusztult, s mint földművelő és munkásrétegünk fiait, általában vándorbotot nyesett magának a mások gazdagodását biztosító erdők szélén s nekilindult, valamire a nagyvilágnak. S mert az akkori képviselők álhazafisága, a végülünk együttélő nemzetiségek kérdését sem tudta, sőt nem is akarta megoldani, hát a két azonos sorsu népet, a románait és a magyart sikerült egyaránt szembeállítani.

A kisebbségi ügyek választásai is hasonló eredményekkel jártak. A reakciós történelmi pártok egyszerűen nem engedték, hogy a széles magyar tömegek képviselőihez juthassanak a parlamentben. S akiket odaengedtek, azok részben osztályérdekből, részben tehetetlenségből képtelenek voltak fejtartóztatni az egész erdélyi magyarságot halálos veszedelemmel fenyegető lavínát. Jogaink és javaink további elcsúsztatására, napról-napra jobban fogytak, egészen addig, amíg eljutottunk oda, hogy magyar ember gyermekéből már iparos sem lehetett. Másod-, sőt harmad- és negyedröndű polgárai lettünk az országnak, annak ellenére, hogy a tehetséges tekintetében az első voltunk.

A Vörös Hadsereg biztosította demokrácia ehozta számunkra is a fejszabadulást, a felemelkedést és a boldogulás lehetőségét. A fejszabadulás után nemcsak hogy egy eddig soha nem volt nemzetiségi önvédelmi és harci szervezetet építhetünk ki a mindenn magyar embert összefogó Magyar Népi Szövetségben, hanem e szervezetnek a haladó román demokráciával való együttműködésével rendezhetjük a széles román tömegekhez való viszonyunkat, megvédelmezhetjük gazdasági és szociális intézményeinket, sőt újakat is hozhatunk létre. Ugyanakkor pedig a legkeményebb lépésekkel elfindulhattunk a teljes jogegyenlőségünk felé vezető úton is. Ennek az útnak további biztosításáról kell gondoskodnunk a most következő választásokon. A lehetőség megvan. Olyan parlamenti csoportot futtathatunk végre az ország házába, amely nemcsak számáranyunkat fejezi ki, hanem minden becsültetés társadalmi rétegünk képviselőjét biztosítja. Olyan képviselőket választhatunk, akik nem egy osztály öns érdekét, hanem az egész itt élő magyarság sorsát viselik szívükön.

Az itt élő magyarság sorskérdéséről jutnak kifejezésre néhány listavezető képviselőjelöltünk ebből közölt nyilatkozatában is. Szándékosan szólaltattuk meg őket, mint ahogy szándékunkban van a többiek megszólaltatása is. Hadd lássa meg minden magyar, hogy kik a mi képviselőjelöltjeink? Kik és miért kell, miért élet-halál kérdés számunkra, hogy mindannyian mély magyar öntudattal áthatva az önjelölt magyar demokrata listára szavazzunk.

KURKÓ GYÁRFÁS országos elnök, Csik vármegye listavezető képviselőjelöltje

Több megyei szervezetünk kívánása ellenére szülőföldemen, Csik vármegyében vállaltam jelöltséget. Ez a megye a magyarok területek egyik legszegényebb és ugyanakkor a legjobban kihasználtságú megyé közé tartozik. Eppen ezért úgy érzem, hogy ha a széles magyar népi tömegek védelmére és képviselőjévé válok, Csik vármegye az, amelynek gazdasági, szociális közművelődési és társadalmi ismereténél a figyelembevételével leginkább fokozhatjuk már elfindított jogvédelmi harcunkat s ennek sikere érdekében mindenekelőtt erősíthetjük és tökéletesíthetjük demokráciánkat. Csik vármegye mégis éppen olyan gazdag lehetne és úgy tartoztatna a leggazdagabb vármegyék közé, mint ahogy ma a legszegényebbek közé tartozik. Ennek előfeltétele a tiszta demokrácia, a néparajom megszűlése. Ebben a korszakban a világpolitikai minden árnyalatának és minden fajtszínének elképzelésével tájékozhatunk. Így a megye problémáinak megoldása sem választható el a nagy világpolitikai eseményektől. A megye természetadta kincsekben igen gazdag. Így első sorban híres fenyves erdőiről, amit azonban mindig jelketlen ügynökök fosztogatnak, kezdve a magántulajdonban lévő erdőktől a közbirtokosságokig, a Magórájakig, a községi erdőktől. A jövőben mindent el kell kövessünk, hogy keletkezni, leltámszeresés és a közösségért öntözési dolgozó szakemberek nevelésével és közreműködésével kizárjuk a megye területéről mindazokat a kopókat, akik a dolgozó nép vereségén és erdőinek kitérítésével duzzadtra keresik magukat, miközben maga a nép a mindennapi kenyerét sem tudja biztosítani.

A visszacsúsztatott Magórájak egyik alapját kell képezzék a MNSz ama törekvésének, hogy mind szakemberekben, mind technikai felszerelésben megrosszabb az alapját a földrajzi kincsek kihasználásának. Ezzel egyidőben viszont mezőgazdasági szakemberek feladatát kell legyen, hogy a kopár hegyvidékeken biztosítsák és előkészítsék a hegygazdálkodás tökéletesítését.

A társadalmi villongás, amely minden évben áldozatokot követel, Csik vármegyében a közbirtokossági vitákból származik. Politikai lélekűfárok is ezt a tényezőt országos közbirtokossági kongresszust kell összehívjunk, hogy a közbirtokosságok kiközösítőit az eljöttéket, ugyanakkor pedig biztosítsa azt, hogy a közbirtokosságok vajában ezt a célt szolgálják, amit a név magában foglal.

Mindemellett az előfeltétele természetesen a nép ellenségének a néptől való eltávolítása. S ha ez szükséges Csik megyében, épp olyan mértékben szükséges országos viszonyban. Meg vagyok győződve, hogy ha ilyen irányu harcainkat tovább folytatjuk, ezzel a külpolitikailag magatartásunkat is megszabtuk mind a kis, mind a nagy szomszédos államok felé, mert a tartós béke és a fejlődést csak jendrő jövő szilárd és megelégedett népi alapokra építhetjük.

A Magyar Népi Szövetség parlamenti csoportja az ország házában minden erejével szokat a demokrata erőket támogatja, akik a fenti célkitűzéseinkben oldatunkon vannak és a nemzeti jogegyenlőség, a szociális igazság, a szomszédos népek közötti jóviszony és a béke alapjain állnak.

KACSÓ SANDOR országos alelnök, Udvarhely vármegye listavezetője

Udvarhely megye lakossága 80 százalékban kisbirtokos földműves, 15 százalékban kisiparos és értelmiségi, 5 százalékban ipari, illetve mezőgazdasági munkás. A székely románizációval párosult erős magyar nemzeti érzés szinte általános. Ez az adottság az, amit a reakció a maga javára igyekszik hasznosítani.

A reakció gyökere itt is azokban van, akik régebbi társadalmi, gazdasági és politikai hűségüket siralják vissza. Ezeknek érdeke forrástani a nemzeti érdeket s gondosan rámutatni minden olyan jelenségre, amely a székely-magyar nemzeti érzésre bántóan hat. A Magyar Népi Szövetség székelyudvarhelyi kongresszusán történt reakciós egységbonlati kísérlet is erre az egyetlen tényezőre támaszkodott. A lakosság súlyos többségét kilevő széles dolgozó rétegek azonban, mint mindenütt a világon, itt is alapjában reális természetűek. Munkájuk ösztökéli őket, hogy hűségük legyenek a tudomásul vegyék a valóságokat. Az érzelmi zavarok elcsúsztatásának folyamatát meggyorsítják a munkás hátköznapok.

— Ez jórészt megtörtént itt is. A dolgozó nép látja és értékeli, hogy közgazdasági kérdéseit — eltekintve a

csendőrségektől — végig magyarok és magyarul intézik. A csendőrségekkel viszont általában nincs baj s ha szörvályosan akad ilyen, a megye demokratikus erői nyomban a nép segítségére sietnek. Ezeknek a demokratikus erőnek a feladata hasonló helyzetet teremteni az igazságszolgáltatás terén is. A járásbíróóságokon és a törvényszékeken sok a nép nyelvet nem ismerő bíró és hivatalnok. Ez egyrészt a kiszolgáltatottság érzését kelti azokban, akik igazságot keresik és semmi sem értenek abból, amit az igazságot osztó bíró mond, másrészt bizalmatlanságot is vált ki belőlük, hiszen a bíró sem érti meg azt, amit ők mondanak. Es ezen is tud renakivüli és földlégesen sok állástól ok. A népnek az, hogy a nyelv nehézségek miatt aprócsapó ügyeivel is jogi segítségre, ügyvédre, közjénjávókra szorul.

— A nép gazdasági helyzete pedig rendkívül nehéz. Udvarhely megye rendes körülmények között is ellátásra szorult. Most, a háborús rombolások okozta nehézségeket tetőzi az aszály. A kisbirtokos mezőgazda is munkaalkalmat keres, hogy ellátását biztosítani tudja. Munkalehetőség azonban nincs, az ellátatlanok száma egyre szaporodik.

— Tul van már azon ez a nép, hogy a gazdasági nehézségeket a demokrácia terhére írja. Viszont annyira öntudatos is, hogy a megoldásokat a demokrácia feladatának tekinti. Valóban, nagyvonalu munkára van itt szükség, hogy mindarrkat az ipari lehetőségeket (vagy ezeknek legalább egy részét), amelyekre a természeti kincsekben gazdag székelyföldi áttalaj lehetőséget nyújt, minél gyorsabban kihasználjuk. Ez biztosítani munkát és megélhetést ennek a dolgozó népnek. A helyszíni apró tökélet összességűjét lehetetlenne tette az aszály. A demokrácia azonban nem is korlátozhatja önmaga tökéletjére a Székelyföldet. Nagyon itt volna az ideje, hogy gazdasági bizottságunk megtalálja azokat a demokráciától nyújtott lehetőségeket, amelyek elősegítik a székelyföldi iparosítás nagy feladatának gyors megoldását.

Ügyes, végzett fiatalembert expedítornek azonnaira felvesszünk. Részletes ajánlatokat eddigi működése leírásával „Megbízható” jellegre a kladóba kérek.

Igy találkoztam először a VILÁGOSSÁGGAL

Benedek Marcell

Hogy én hogyan jutottam a „Világosság”-hoz, azon nincs sok elbeszélendő való. Amikor megtudtam, hogy „Élek” a falumból felköltöztem Kolozsvárra, szükségem volt egy lapra, ahol az erdélyi magyar művelődést s a felkelt megébékölését szolgálhassam. A „Világosság” szerkesztői pedig úgy látták, hogy a közös ügy, amelyért dolgozunk, hasznomat veheti. Ennyi volt az egész.

Érdekesebb az, hogy a „Világosság” hogyan jutott el hozzám.

1944 augusztusának végétől fogva a falunk tökéletesen el volt zárva a világtól. Néhány napig felháborodott lélekkel halgathattuk még a pesti rádió vidám ajágerit és tűzes indulóit, aztán — idegállapotunknak határozott javára — jó kellett szerejni ezt a hazugságoton masinát. Posta nem volt, levél, újság hónapokig nem érkezett a faluba. A szárazjait vérfürdő híre, igaz, így is eljutott hozzánk (Ajta néhány órájárnyira van tőlünk), de egybékent a szájáról-szájára járó áhírek helyettesítették a nyilaspropaganda hazugságait. Tökéletes sötétségben éltünk. Sem az ország, sem távollévő kedveseink sorsáról nem tudtunk semmit.

Jó három hónap telt el így. Aztán november utolsó napjában egyszerre csak sovány gebétől vont trágyahordó szeker zörögés az udvarunkra. Kijöttünk a szobából, hogy Kolozsvárról érkezett valaki. Amikor kiderék, kurtakabátos fiatalembert pillantok meg az udvaron, amint éppen egy kis vagyont fizet ki az előlétek alkalmatlóság gazdájának, aki a vasutól elhozta ide.

A „Világosság” munkatársa volt. Személyesen nem ismertük egymást, de amikor nevét megmondtam, emlékeztem, hogy közratan olvastam egy tehetségre való regényét s annak dolgában leveleztem is egymással.

A szó szoros értelmében a világosság hozta ez az ifjú ember három hónapos vak-sötétség után, amikor eljűszedte a „Világosság” eddig megjelent száma és előszóval is kijegészítette az elmúlt izgalmas idők történetét.

A „Világosság”-on kívül leveleket is hozott: kolozsvári barátaim hívtak, hogy vegyem ki részemet a megindult munkából. Erre nem felelhettem akkor, mert is békintsenek szabadságot halottam, amíg meg nem tudom, ének-e azok, akikért még érdemes élnem.

A fiatalembert a világosság hozóját, egy hétig nem engedték el, de akkor aztán nélkülem kellett visszamennie.

Cikket írt laconi látogatásáról. Es soha még intervju ilyen hájára nem képezte. A harctérről visszakerült idősebbik fiam ebből a cikkből tudta meg, hogy éltek és Barconban vagyunk. Így tudott életjeit adni magáról. Nemcsakára közölhettem azt is, hogy az öccse is él...

Azóta „Élek” én is és igyekeztem mindent — a „Világosság” hasábjain is — töltem teltetűen megszolgálni a Gondyfejű kegyelmét.

ANTAL DÁNIEL országos alelnök, Szatmármegyei listavezetője

A Romániában élő magyarság érdekvédelme során felmerülő kérdések közül a gazdasági kérdések azok, amelyek létünk vagy nemlétünk szempontjából a legfontosabbak. Hiszen megfelelő gazdasági szűrés nem rendelkező társadalmunk nem fejlődik, sem kulturális, sem egyházi intézményeinket nem tudja olyan anyagi támogatásban részesíteni, amilyen azok fenntartásához elengedhetetlenül szükséges. Minőn a Magyar Népi Szövetség nemcsak intézményeink fenntartásán, hanem fejlesztésén is munkálkodni kíván, értéke, ha gazdasági problémáink minél kedvezőbb megoldásán fáradozik.

A közelebbi választások mehozhatják majd a magyarság parlamenti képviselőinek lehetőségét. Amennyiben magyar tömegeink bizalma a magyarság érdekeinek a parlamentben való képviselőtőre tartana érdekesnek, szilárd elhatározásom, hogy első sorban gazdasági érdekeink védelmének munkáját vállalam. Min az EMGE régi tisztviselője, természetesen a tömegben is legjelentősebb gazdasáratadalmunk érdekeit kívánom szolgálni. Gazdasági érdekeink valódelmán tul közre akarok mutatni az egész ország újépítőre, különösen pedig az ország mezőgazdaságának korszerűítésére irányuló munkában is.

Halló! Figyelem! A most megnyitott üzletben viszavásárolhatja eladott áldnait. Vessék, eladok ruhát, cipőt, ágy- és fehérruhát, szőnyegot, ágógnót és egyéb háznál tárgyat. Szentlélek-utca 10. Kinizsi-utca sarok. Óvár.

Haladás és magasabb életszínvonal

Lehetetlen addig, amíg a társadalom egyik rétege elnyomja a másikat

— mondotta Buza László egyetemi tanár az ARLUS előadássorozatában

KOLOZSVAR. — Az ARLUS előadás-sorozatában október 17-én a vármegyeháza díszteremében Buza László dr. egyetemi tanár „A Szovjetunió alkotmányának” címen tartotta a meg értékes előadását. Az előadást Vescan Teofil dr. egyetemi tanár bevezetője előzte meg.

Buza László dr. egyetemi tanár többek között a következőket mondotta:

— Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának bevezetése szerint a belpolitikának az a célja és feladata, hogy megvalósítsa a haladást és az élethez nagyobb szabadság mellett magasabb színvonalat nem egyesek vagy egyes társadalmi osztályok, hanem az egész nép számára, fajra, nemre, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül.

— Haladás és magasabb életszínvonal mindaddig lehetetlen, amíg a társadalom egyik rétege elnyomja a másikat s nem biztosítja mindenkinek számára annak a tényleges lehetőségét, hogy erejét szabadon fejlessze ki s szabadon szereplhesse meg a maximális munkateljesítmény fizikai, szellemi és erkölcsi előfeltételeit.

— Az egyenlőség, mint az igaz demokrácia társadalmi és gazdasági előfeltétele — a munka általános kötelezettsége mellett — annak azonos lehetőségét biztosítja mindenkinek számára, természetesen beleértve a munkára felkészülést egyenlő lehetőséggel is. Ahol ez nincs meg, ott nincs igaz demokrácia. Ott, ahol a hatalom egy társadalmi osztály vagy egy nemzetiség kezében van, különböző érdekek dominálnak és nem a nép-összetételé.

— Ennek az állapothoz megvan a külpolitikai hatása is. A belső harcok lecsökkennek a nemzetierő. Emellett az ilyen állam nem tudja határozottan és következetesen képviselni saját igaz érdekeit sem. A társadalom külpolitikai sikon sem egységes. Vannak osztályok, amelyek az állami határokon keresztül kezdték egymással — idegen államok nemzetközi támogatásával igyekeznek saját hatalmukat az államon belül megszilárdítani.

— Az igaz demokrácia a népi erő maximális érvényesítésének alkotmányjogi bevezetése. amely csodálatos eredményeket hoz létre. Ez adja meg annak a rendkívül gazdasági és kulturális fejlődésnek a magyarázatát, amelyet a Szovjetunió nem egyes hazán keresztül, hanem a Szovjetunió és az a győztes azoknak a katonai és diplomáciai sikereinek, amelyek a jelenlegi külpolitikai helyzetét megteremtették.

— A Szovjetunió nemzetközi egységes, területén 36, egyenként 100.000-nál nagyobb lélekszámú nemzet él és körülbelül 150 ennél kisebb néptörzsek. A Szovjetunió tizenhat nemzetet alapban szervezett szövetséges köztársaságból áll. A legfőbb hatalmat a Legfelsőbb Tanács gyakorolja, mely két házából, az Unió Tanácsából s a Nemzeti-Érdekek Tanácsából áll. Az Unió Tanácsát az Unió polgárai választják, minden 300.000 választóra esik egy képviselő. A Nemzeti-Érdekek Tanácsát a Szövetséges Köztársaságok s az ezen belül ugyanazok a nemzetiségi csoportok szervezték autonóm köztársaságok és autonóm területek tanácsai választják. Minden Szövetséges Köztársaság 10, minden autonóm köztársaság 5, s minden autonóm terület 2 képviselőt.

A két ház együttesen választja meg a Legfelsőbb Tanács Elnökségét, mely a két ház elnökeiből, alelnökeiből, az elnökség titkárából és a két ház 31 tagjából áll. A Legfelsőbb Tanács a törvényhozó, az Elnökség pedig az államfői funkciókat végzi. A legfőbb hatalom a Legfelsőbb Tanács kezében van, melynek tagjai általános és egyenlő választás alapján választják meg. Így a Legfelsőbb Tanács az egész nép képviselője s általa a legfőbb hatalmat a nép gyakorolja.

— Ez év februárjában volt a Legfelsőbb Tanács megválasztása. A több mint százszázalékos választás 99,76 százalék adta le szavazatát s a kommunisták és pártionkivültek közös listájára a szavazatok több mint 90 százaléka esett.

— A végrehajtó hatalmat a népbiztosok, illetőleg a Legfelsőbb Tanács 1946 március 31-jei határozatával elfogadott új elnevezés szerint a miniszterek gyakorolják. A minisztereket a Legfelsőbb Tanács, illetőleg együttesen a Legfelsőbb Tanács Elnöksége választja meg.

— A Szovjetunió, mint összetett államnak egyik legjellemzőbb vonása a Szövetséges Köztársaságok nemzeti jellege: az Unió a különböző államokból álló nem-

zetek kapcsolata s a nemzeti autonómia rendkívül magas fokát képviseli meg. Vannak államok, amelyekben a nemzeti élők nincs semmi szerepe, ilyen például az Amerikai Egyesült Államok és Latin-Amerika szövetséges államai, Svájc-

ben már jelentős szerepe van a nemzeti élőknek. Svájcban vannak német, francia és olasz kantonok, de nem a nemzeti élők az egyetlen és kizárólagos rendező elv. Ezzel szemben a Szovjetunió nemzeti államok szövetsége.

A Szovjetunió erre az évre elengedte a jóvátétel számlájára szállítandó gabonát

Tíz ezer tonna gabonát kap az ország Bulgáriától

BUKAREST. — A szárazság következtében a kormány külföldről kényszerül gabonát vásárolni. Az országot elsősorban a Szovjetunió segítette meg. Erre az esztendőre a Szovjetunió elengedte Romániának a fegyverszüneti feltételekben előírt jóvátétel gabonában fizetendő részét. A Szovjetunió nagylelkű segítségével az egész országban osztatlan, nagy örömet kellett. A Szovjetunió által visszahagyott gabonamennyiséget a szárazságsújtotta vidékek lakossága között osztják ki. Újabb bukaresti jelentés szerint Bulgáriából 10.000 tonna gabonát kap az ország. Ebből 3000 tonna Balcsikban, 2000 tonna Ruzsicskában van, ahonnan a gabonát Konstancába, illetőleg Giurgubába szállítják. A szállítást jelentősen megkönnyítendő az, ha Bulgáriának az amerikai hatóságok visszaadnák a német zónában vesztelő hajóit.

Miért nem fogadta a polgármester a kolozsmegyei MNSz küldöttségét?

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmegyei végrehajtóbizottsága október 18-án a Farkas-utcai székházban értekezletet tartott. Itt több igen fontos, a magyarságot érdeklő kérdést tárgyaltak meg. Ezeknek alapján egy küldöttség ki-

küldését javasolták a város új polgármesteréhez Kolozsvár magyarságát érdeklő házasthatatlan kérdések megbeszélésére. Október 19-én a Magyar Népi Szövetség végrehajtóbizottságának kiküldöttje és a sajtó képviselője — előzetes telefonbejelen-

tés után — megjelent a polgármesternél, ahol annak előszobájában a titkárnak bejelentette, hogy sürgető ügyben soronkívül szeretne a polgármesterrel beszélni. A küldöttség több mint egy óráig várakozott, miközben a polgármester magánfeleket fogadott. A Magyar Népi Szövetség küldöttségének fogadására azonban nem kerülhetett sor, mert a polgármester hivatalából közben eltávozt.

A MNSz az itt élő magyarság nemzeti-ségi politikai szerve és így a 70 százalékban magyar Kolozsvár képviselőjeként akart a város nagy többségét érintő kérdésben — lakásügyekben például — tárgyalni a város vezetőjével. Erre nem kerülhetett sor. Nem tudjuk miért. Vajon a titkár hanyagsága, vagy a polgármester elfoglaltsága miatt? Ha az előbbi eset áll fenn, akkor szigorú és azonnali vizsgálatot kérünk. Ha az utóbbi, hogy tudnánk Kolozsvár polgármesterének milyen idejére a várost érdeklő közügyeket foglalkozni, akkor 32.168 számú határozatával miért szorította le lehetetlenül szűk mederbe helyettesének, s nagy munkabírású Dán István polgármesterhelyettesnek hatáskörét? A határozat szerint ugyanis Dán István polgármester működési hatáskörét csökkentette a huszárság, kéményseprők, mulatóhelyek, élelmiszer-szabotárs és az állatbetegségek ellenőrzésére. Miért nem lehet megszerezni a munka körét és a felelősséget?

Az új polgármester beiktatásakor kijelentette, hogy nem 8, hanem 12 óráig fog dolgozni annak a közelebbi érdeke érdekében, amelynek az élére állott. A Magyar Népi Szövetség küldöttsége ebből a 16 órában különösen vállalt órából csupán néhány percet kért, hogy a város 70 százalékának kérdéselt tisztázzák. Arra is szeretnők felhívni a polgármester ur figyelmét, hogy a 70 százalékos magyar lakosság óhajának megfelelően, személyi iradjában legalább egy magyarul beszélő tudó tisztviselő álljon be a románul nem tudó lakosság rendelkezésére.

Ujságrendelés

Ketten ültek a lámpafény alatt a bornyu árát osztogatók.

— Ez idemegy, az oda megy s a végén elfogy, mintha nem is lett volna. Aztán se pénz, se bornyu — kártyát az asszony, aki nem ismert öte magát a mérleggel, csak ha pénz került a házhoz. Ha nincs — nincs. De, ha van, s az meg se melegezik a háznál... Ez nem jó dolog.

— A lyukakat bé kell tömőgetni. Sári — nézte riog bölcsen az öreg s kisebb-nagyobb pénzesemléket tologatott előhátra az asztalon.

Sokáig hallgattak aztán. Egyszer azt mondja bátorosan az öreg: — Még van egy baj Sári.

— No, csak nem valami haszonállás?

— Hát nem éppen az, de mégis. Tudod, eddig se volt, de nem árt, ha van. Házhoz küldik. Aztán Nagy Marcinak is, meg a komának is jár. Házhoz küldik.

Sári csak nézte, mint a módot.

— Mit beszélsz te, János? Kinek mondtad ezt s mit küldenek háznak a komának?

— Ahól mi hasznunk lesz? Sze nem vagyunk mi urak, hogy ujságot rendeljünk.

János meghökken. — Hát az ujságot, Sári! Azt kéne megrendelni. Nézte sokáig a rongyos pénzeket, aztán megakadt a szeme négy darab 500 lejesen, az semmi nem jött el, semmi felé. Néhányat pislogott, aztán jobbközénekk mutatóujjal balkeze hüvelykujjának akasztotta s néki-fogott, hogy az asszonyt megpuhítsa.

— Idefigyélj Sári. Az ujságot házhoz küldik és

többrendbeli dírt lehet letenni róla. Először: a koma is mondja, olyan dolgokat lehet megadni belőle, mint az, tesszem fel, hogy mennyi buzdát kell beszolgáltatni. Látnod, ha nem tudja az ember, annyit vesznek, amennyit akarnak. Mit tartasz az uram elé, hogy idénesez az uram, vannak mások is, akik tudják az igazságot.

Sári kicsire húzott szemmel hallgatta János.

— Hát az igaz — enyhült meg —, de annyi pénzeket kidobni...

— No, de várjál Sári, vidd fel János az asszony enyhülését látva. Hol van még a többi!

— Hőszor: az is benne szokott lenni, hogy, példának okéért, mi hírvan — Amerikában.

— Híközöd neked Amerikához? — csapott redülüként az asszony. — A feje bubja is adós, neki meg Amerikában jár az esse. Nem rendelünk semmit s kész. — S a pénzeket kezdte egymásra rakogatni. Nem csinállok mámost a fejemből.

Az öreg megidéz, szidta magát, hogy amit a buza beszolgáltatással épített, azt Amerikával elrontotta.

— Idefigyélj Sári — próbálkozott újra. — Az ujság olyan, hogy holta után is hasznát lehet venni.

— Mit érdekel hasznát? — Stelácsi papirnak. Meg szivarpapirnak — tette hozzá óvalosan.

— Na, csak az kell szegény fejének János, hogy ha én egyszer az ujságot felrakom a stéláczsira, te szivarpapírt szakíts belőle, mint a multkor is, hogy felit elloptad a stéláczpapíromnak.

Nyert ugye volt az öregnek.

— Szóval ezt a pár órázat odavádom a komának, küldje be Kolozsvárra.

— Csínálj, amit akarsz — szólt az asszony.

Mánap elmentek az ötszázlejesek. Es mentek egymás után a nyolc is, de ujság még sehol. Zöld ártort, a postást, minden nap megállította János, hogy ügyezzen, mert ő ujságot rendelt.

Sárit a méreg érte. Azt mondta, tűre teszi János, ha másfelé menő az a pénz s nem az ujság.

No, de megjött mégis a Világosság.

A nagy fekete hetűk fölő a volt írva kékszinű, nyomtatott betűkkel: „Bajkó János urnak, Kamarás”. János nézte nevet sokáig az ujságon. Különös érzés ragadta meg hirtelen. Az ő neve, amit eddig csak a kisbíró szokott felírni, ha valamit be kellett szolgáltatni, nyomtatott betűkkel díszlik az ujságon. Vitte hamar Sárhoz a nyári konyhába.

— Idehozd Sári — bökött ujjával az ujságra —, Bnok János urnak.

Sárinak vizes volt a keze, nem merre megfogni, csak odahajolt s nézte egy darabig. Szája szélére kicsike ráncot húzott az öröm, amibe büszkeség is vegyült biztosan.

— Házhoz jön Sári. Minden nap. Olyan meszéről és nem töved el. Te, Sári, hogy lehet ez? Persze, itt a nevem rajta. Mosolygós áll a szemébe s izgott, hogy a szemüvegét előkeresse.

— Te János, még urak leszünk a végén, kacagott utána Sári.

SÜTŐ ANDRÁS.

Az ősz mosloha, ha tőred kellően nem ápolja:

HAMBURG KOZMETIKA!

Kolozsvár legrégebbi kozmetikai szalónja.

Unió-utca 3 szám.

Tanítványképzés!

Jóli jövedelmező vidéki autóbusz negyed-része eladó.

Cím: Budai Nagy Antal-utca 24. Eoros.

Felszeghy Ödön dr. államtitkár nyilatkozata a romániai magyar tanügy kérdéseiről

KOLOZSVAR. — A hivatalos lap október 1-jei száma — amint már megírjuk — tartalmazza a közoktatásügyi miniszterium 993/1946. sz. határozatát, amelyek értelmében Felszeghy Ödön dr.-t, a Magyar Népi Szövetség központi tanügyi bizottságának elnökét a magyar tanfelügyelők államtanárnak nevezték ki.

A romániai magyarság életében rendkívül nagy jelentőségű eseménynek az előzmények a következők:

A Magyar Népi Szövetség még ez év elején azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy szívesre, mint a kormányt támogató magyar nemzeti szervezeti számára a magyar nemzeti ügyek könnyebb intézésének érdekében a különböző minisztériumokban államtitkári (secretar general) állásokat biztosítson. Tiszteltetjük arra, hogy a demokratikus Groza-kormány nemzetiségi politikájának kövekeztében jelenleg a közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe kerülő 2000 magyar tanfelügyelők számára jóval több középiskola, magyar nyelvi és iskolai intézmények tartozzanak, a Magyar Népi Szövetség mindenképpen a közoktatásügyi minisztériumba kéri a magyar államtitkári kinevezését. A kérelmet Voloc miniszter is kedvezően fogadta ennek alapján a MNSZ központi tanügyi bizottsága még az év februárjában Felszeghy Ödönt jelölte ki az államtitkári állásra, ami a MNSZ elnöksége is jóváhagyta.

A kedvező elintézés bizonyos technikai akadályok miatt egyelőre késett, végül is a közoktatásügyi miniszter határozati intézkedése alapján a kinevezés megtörtént. Románia első magyar államtitkárát október 8-án kinevezték.

Felszeghy Ödön dr. államtitkár kinevezése után néhány napra Szuclu Camilj nemzetiségi miniszteriumi vezértitkár társaságában hivatalos ügyben Kolozsvárra érkezett. Kolozsvári tartózkodása alkalmával a lapunk munkatársa néhány pillanatra ejbeszélgetett az új magyar államtitkárval. Arra kérte, hogy néhány mondatban tájékoztassa a magyar közönséget azokról a feladatokról, amelyekkel mint államtitkár kíván megőrizni.

A közoktatásügyi miniszterium vezetői kezdetben fogva nagy jóindulattal és megértéssel tanúsították a magyar tanügyi kérdések iránt — kezdte nyilatkozatát Felszeghy Ödön dr. államtitkár. — A magyar tanügygel kapcsolatos számos és sok tekintetben bonyolult kérdések megoldását azonban nagymértékben késleltette az a körülmény, hogy a miniszteriumban a magyar iskolai ügyek kérdéseit és speciális célkitűzéseit teljesen ismerő szakember hiányzott. Ennek következtében a Magyar Népi Szövetségnek küldött leveleket kellett jelezni. A magyar tanügyeket a miniszteriummal, ami bár eddig is igen szép eredményekhez vezetett, sok tekintetben mindenképp rész feje nehézségeket jelentett. Mindinkább világossá vált, hogy fellévenül szükséges egy olyan magasrangú tisztviselőnek a megbízása, aki egyfelől tisztában van a magyar tanügy előkijáratásával és szükségleteivel, másfelől a román közoktatási törvényekkel és rendszerrel, aki a magyar tanügyekkel kapcsolatos kérdésekben nemcsak véleményező, hanem intézkedő hatással bír. A magyar tanügyi államtitkárság megszervezésével a demokratikus Groza-kormány és a Magyar Népi Szövetségnek most ezt a szükségletet sikerült kielégítenie.

Hogyan kíván eleget tenni államtitkár ur annak a kettős feladatnak, amely mint a magyar iskolai ügyek államtitkárára hárul?

Kurkó Gyárfás országos elnökünk határozott kívánságára és a MNSZ központi tanügyi bizottságának felkérésére továbbra is élénke maradok a MNSZ országos tanügyi Bizottságának. Ebben a minőségemben továbbra is és aprólékosan tisztában lehetek a magyar tanügyi szükségleteivel. Ugyanakkor módomban áll majd a kormány felhívására, valamint a rendelkezésére álló anyagi eszközöket is ismerni és így a magyar tanügyi kérését és kívánságait a józan ész és a reális valóság prizmájában átszűrve olyan alakban és mértékben terjeszthetem a kormány elé, amelyben azok a legkönnyebben megoldhatók. Természetesen majd a miniszter ur szabhatja meg azt, hogy milyen kérdésekben intézkedhetem én és milyen kérdésekben tartja fenn magának az intézkedési jogot.

Munkatervem legközelebbi célja természetesen a MNSZ országos tanügyi bizottsága által 1945. évi augusztusi és 1946. évi augusztusi országos értekezletén hozott határozatok és kívánságok megvalósítása. Nem kevesebbet jelent ez, mint a magyar tanügyi törvényes alapjának kidolgozását, iskolánk dolgai, illetve anyagi szükségleteinek biztosítását, azoknak megfelelő tanszemélyzetet való ellátását és a tanszemélyzet helyzetének és jogainak biztosítását. Egy szóval annak a körnek a további kidolgozását és megvalósítását, amely iskoláink létét biztosítja és további fejlődésüknek a lehetőségét nyújtja.

További fontos lépés a romániai magyar közoktatásügyi korszerűsítése, annak a hatalmas demokráta szellemnek a jegyében, amelynek érdekében már eddig is komoly erőfeszítéseket tettünk. Ezen a téren feladatunk szorosan egybefonódik a romániai tanügyi hasonló célkitűzésekkel és hiszem, hogy a két tanügyi bensőséges és szoros együttműködése kitermelheti azokat a reformokat, amelyek az új demokrácia szellemében fejlődő állam és társadalom érdekében megvalósulnak — fejezte be nyilatkozatát Felszeghy Ödön dr. államtitkár.

Igy találkoztott először a VILÁGÓSSÁGGAL Kacsó Sándor

A lágerben még mindig a régi „rend” volt az ur. A feltámadt demokrácia erős hullámai meglökték a tárgul-júti dombokon, amelyek tetején közel ötezer ember figyelt kijelöl a drótkerítések mögül:

— Vajjon mi zajlik a külvilágban? Országunkban? Erdélyünkben? Európában?

Mert a külvilág raja behallatszott. Keresztül surrant a drótkon egy-egy sebésztűt írt cédula alakjában, a kíséretünkre rendelt örök elsőlétsaiban, külső munkára kivitt társaink óvatosan felszedett híreiben.

A tábor parancsnokságát azonban nem ingatta meg a külső demokrácia viharzás. Sem a parancsnokot magát, sem a tisztikart. Az ezredes ur (azóta elítélték) most a szászokkai költőre azokat az „széleleteket”, amelyekkel az internált gazdag zsidókat koppelizta, Trepodus főhadnagy pedig (életfogytiglanit kapott a Népbíróságtól) önzéletes vigyorgással mesélte el időnkint, hogy csak vigyázzunk magunkra, mert előbánt ő már a kommunistákkal is úgy, hogy belekékültek. S ennek a szövegnek külön éle volt felénk, „boangyenek” felé, mert a tisztikar általában „rendellenkedő kommunisztáknak” tartotta a magyarokat, szemben a „rendes szászokkal”. Pedig már 1945-öt írtunk s a csipősz februári szélben ígérték az új tavaszt.

Jött is! Az ezredes urat hirtelen „leváltották” s egy reggel Trepodus főhadnagy ur is civiltben jelent meg, hogy átadjon bennünket utódjának. Egyenesen a bukaresti Népbíróság elé utazott tőlünk. Mi aztán bujtuk a beengedett demokrácia román lapokat, hogy megértsük végre, miről is van szó. A Radescu-kormány körüli kavargást fel ekkor a sodróerejű demokratikus viharzás. S a Scanteia írta, hogy a reakció gyilkos golyói magyar tüntetőket is megsebeztek Bukarest utcáin s a román demokrácia elszávan siet a magyar demokrátiák segítségére Erdély magyar népének védelmében...

Zavaros érzelmeikkel figyeljünk fel az alakuló új világ éjfélszögére... Tájékozatlanságunk sületése oszlani kezdett.

De hol voltunk még attól, hogy mindazt, amiről tudomást szerezhettünk, értjük, illetve megértjük? Hoi voltunk még attól, hogy megértjük, mi is történik velünk, magyarokkal?

S akkor érkezett meg hozzánk az első Világosság. Igénytelenül jött, hogy feltűnés; ne keltsen, szabályt ne szegjen, a címzettet „kárserbe” ne juttassa. Csomagoló papírosként érkezett, de egy teljes négyoldalas példány volt. Csak egy pillanatra tartott habozásunk, hogy a tartalmát válasszuk-e inkább, vagy öt magát. Kibújt szemekkel dőlünk neki. S a hatalmas zsirfolton, amelyet a beléje takart szulonna hagyott rajta, átvilágotott az erdélyi magyar demokrácia néhol még nagyon érdes, máshol furcsán lelkendező, de mindenképpen utat mutató mondatai.

Amit Bulgária, Jugoszlávia és Lengyelország kapott

Románia és Magyarország mellett jelentős segítséget kapott a Szovjetuniótól Bulgária, Jugoszlávia és Lengyelország. Az összerombolt Lengyelországot a Szovjetunió látta el gabonával, ipari felszereléssel, közlekedési eszközökkel és akkor, amikor Anglia a háboru pusztításaiól megüzledelt, nyomorgó lengyel néppel megtárgalta aranytartályuk visszaadását, Sztalin vezértábornagy 50 trolibuszt küldött ajándékba Varsó számára és amikor a lengyel kormány megkérdezte a szovjet kormányt, mivel tartozik a néki nyugtató ember és anyagi segítségért, Sztalin vezértábornagy kijelentette: „Vért nem fizetünk!”

1946-ban a francia kormány is, amelynek pedig egyrésze a Nyugati Blokk kaajandjába akarja kergetni az országot, a Szovjetunió kormányához fordult: „Ur! Im, éhezünk!” A Szovjetunió 50.000 tonna búzát küldött az éhező Franciaországnak, olyan mennyiséget, amelyet azok az országok, amelyekkel néhány francia kaajandor blokkpolitikát akart folytatni, sohasem let volna hajlandó a háboru ájdozatúv eszt francia szövetségeseinek küldeni.

Két év távlatának tanulmányjában megnevezték a háboru utáni világot, mert hátunk mögött van a Szovjetunió, a szovjet nép és az ő nagy vezet, Sztalin vezértábornagy. És ezzel a hittel megyünk neki egy szarvaságújtotta év után ennek a sok nehézséggel fenyegető világnak.

SOMLYAI LASZLO

Két esztendő alatt óriási mennyiségű nyersanyagot szállított a Szovjetunió a délkelet-európai államoknak

Két éve mutat el, hogy a kijárat kolozsvári üzemek csődjébe, a feltépett redőnyű üzemek az ellig induló gyárak között néhány kivételt kivéve a hírtelenben helyrehozott nyomdából az első „Világosság”-ot.

A két év alatt a város és az ország társadalmi minden erejét a háboru sebének gyógyítása érdekében mozgósította. Tejtűnk, amit tetűnk, Magunkról, új életről, új életől és bármilyen sokat, aljoktunk, önmagunk juttuk s juttuk annak hasznát.

Volt és van mögöttünk azonban egy szövetség, amely ez alatt a két év alatt, többet nekünk, mint amennyit mi adtunk önmagunknak, vagy amennyit bármikor is, bármilyen szövetséges is adott szövetségeseknek.

A „Világosság” két éves évfordulója egybeesik az országosan ünnepélyes keretek között megünnepelt szovjet-román nappal. Ebből az alkalomból tehát fel kell mérjünk azt is, amit a Szovjet unió, ez a hatalmas szövetségesség nekünk, Románjának, Magyarországnak és az összes hitelteljes rabigából felszabadult országoknak. Számokat írjunk, mert számok önmaguktól beszélnek s önmagukhoz hordják jezőiket.

Az Antonescu-banda a Szovjetuniótól 216 ezer tonna búzát, 457.000 tonna tengerit és 400.000 tonna egyéb gabona mellett 2.000 tonna cukrot, 93.000 lovat, 111.000 szarvasat, 62.000 ökröt, 45.000 sertést, 36 millió szarvasat, 3500 tonna dohánnyt, 714 vagonnyi berendezést, 1800 teherautót, 2600 teherautót, 13 millió méter textilneműt, 1 millió kőmalmi anyagot és egyéb fontos ipari eszközöket hordott el összesen 648 millió dollár értékben.

A békeszerződés feltételei szerint Románia 8 év alatt mindössze 782,4 millió dollár kell visszafizetnie, ami azt jelenti, hogy az egyes román állampolgárra évente 100 dollár eszik. A Szovjetunióban végzett román munkások, gyűjogatók és egyéb gazdagok kifizetésére már nem is jut semmi.

Az 1946 május 8-án megkötött szovjet-román kereskedelmi szerződés értelmében 20 millió tonna gyapotot kapott az ország, aminek közel 10 millió méter textilanyag készítésére elegendő. Emellett kaptunk 900 tonna gyapotot, 32.000 tonna szőlőtvasat, 100

kész és különleges gyármányu aréarut, 120.000 tonna színes fémot, továbbá különböző műszaki anyagokat, elektromos cikket, kábeljeleket, aszbesztet, kaucsukot és még más hasonló árut.

Románia ezt a hatalmas segítséget különböző petróleumgyártmányokkal, fával, üveganyaggal, cementtel, aszfalttal és más ezekhez hasonló anyagokkal kell megfizesse.

Szovjet nyersanyaggal dolgozik a magyar ipar

De ha van mit köszönnie Románjának, van köszönnivalója Magyarországnak is. A Szovjetunió — ez a világtörténelemben példátlanul álló eset — még a békeszerződés megkötése előtt, sőt jóformán még a harcok idején megkezdte nyersanyagszállítását Magyarországra felé és ezzel lehetővé tette a magyar ipar újjáépítését. A magyar ipar ma majdnem teljes egészében szovjet nyersanyagokkal dolgozik és termel. Egy előtűnk felváltó kimutatás szerint a Szovjetunió ez év június 30-ig 10 millió dollár értékben a következő anyagokat szállította Magyarországnak:

40.000 tonna	koksztot
30.000	vasércet
1.556	„ vasércet
430	„ ólmoz
390	„ ónt
100	„ nikkelet
5	„ kobaltot
300	„ különböző ferroötvözetet
170	„ aszbesztet
53	„ kén
18	„ széndel grafitot
62	„ nyerskaucsukot
30.000	„ nyersgyapotot
623	„ nyersgyapotot
181	„ különböző kőolajot
52	„ formázóhidrogént
2.000	„ cukrot
11.000	„ sót
420	„ faszenet
4.500 köbméter	különböző fanyagot.

Ezt kapta a Szovjetuniótól Magyarország, amelyet bilang árúval a hitleri Német-

A Szovjetuniótól 1946 október 1-ig összesen 220 ezer tonna árut kapott Románia és az áruk nagyrészt üveganyaggal, cementtel, kátránypapírral és más ehhez hasonló olyan áruval fizette ki az ország, amiből soha nem volt mód exportálni.

Beláthatatlan jelentősége van annak is, hogy az árut nem devizában, hanem leltárban számították ki.

ország utolsó csatlósállamává tettek.

Nem volna azonban teljes a kép, ha Magyarországra vonatkozó néhány más adatot is nem közölnénk az alábbiakban. Nagy Ferenc magyar miniszterelnök parlamenti beszédében mutatott rá arra, hogy Magyarország a németek az áruval nyílt bonda segítségével 250 magyar gyárat szereztek le és vették el Németországba. Elvitték továbbá 205 dunai hajót, 1500 mozdonyt, 20.000 vasúti kocsit, 60.000 autót, 60.000 vasúti kocsit és 400 hajóalkományt készárut és még más rendkívül fontos ipari és mezőgazdasági cikket, valamint egészségügyi felszereléseket. Ezeknek a hatalmas jelentőségű gazdasági anyagoknak a kjadását az amerikai hatóságok megtagadták és az erre vonatkozó ídőrendben kérdéseket visszautasították. A magyar demokrácia szerkesztésük közt pedig 75 millió fontsterling, azaz 800 millió dollár jóváértel követelményt vettek. Azokért a károkkért kell ezt kifizetnie ennek a sok szenvedést látó Magyarországnak, amelyeket az angol és amerikai tökések kezén lévő gyárak és egyéb vállalatok szenvedtek el. Főleg azoknak a vállalatoknak kell ez a hatalmas összeget kifizetni, amelyek 1938-tól a magyar iparügyi miniszteriumtól hatalmas összeget kaptak. A Magyar-Amerikai Olajipar a magyar iparügyi miniszteriumtól 7 millió, a Shell, amelynek összesen 5 millió pengős alapítókéje volt, 12 milliót, a Vacuum Oil pedig 9 millió aranypengőt kapott. Lelene még folytani a sort, de ebből is látni, hogy mit jelentett és mit jelent a Szovjetunió Magyarországnak és gazdasága felépítésében.

HIREK

VILAGOSSAG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplaja.

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

Magyar énekkarok figyelmébe!

A Magyar Népi Szövetség országos központja ezúton közli a magyar énekkarok vezetőivel, hogy a MNSz országos köznevelődési bizottsága által rendezett pályázaton I. díjat nyert „Béke-szózat” férőkar partitúráját (Delly-Ezabó Géza műve) 25 példányban ajánlunk azoknak az énekkaroknak, melyek vállalja, hogy azt a választásukig megtanulja és bemutatja.

A jelentkezést az alábbi címre kérjük: MNSz országos köznevelődési bizottsága Kolozsvár, Mária királyné-utca 16 szám, I. emelet 2.

Fall Leó gyönyörű nagyoperettje

REMÉNYIK EMLÉKEST. A kolozsvári Evangélikus Nőszövetség október 24-én délután 6 órakor Reményik emlékestet rendez az evangélikus templomban. Reményik verseket ad elő: J. Jancsó Adrienne, emlékbeszédet tart: dr. Császár Károly, énekszámokat ad elő: B. Gondos Zsófia és Péter Gusztáv, orgonál: Kárpáti Emil.

A KOLOZSVARI VILLAMOS MŰVEK fogyasztói tudomására hozza, hogy ma, vasárnap 7—11 óra között halaszthatatlan hálózati munkálatok miatt a Rákóczi-utca és környékén, valamint a Bácsi-utca áramszünetet tart.

A MNSZ KOLOZSVARI SZERVEZETÉNEK V. KERÜLETI NOBIZOTTSÁGA október 21-én délután 6 órakor a kerület Türr István-utca 36 alatti székházában női nagygyűlést tart, melyre az V. kerület nőszövetsége ezúton hívja meg a rendezőség. A gyűlést megelőzően a szervezet köznevelődési bizottságának filmosztálya szép, hangos kulturfilmet mutat be. A filmbemutatóra való tekintettel pontos megjelölést kér a rendezőség.

HADIFOGOLY-ÜZENETEK. A MNSz központi sajtóosztálya közli: Magyarországi lapok hadifogoly-rovatában az alábbi érdeklődő hadifogolyok üzennek: Molnár András (Nagyvárad) üzeni, hogy jól van, egészséges és üzenetet vár a következő címre: Moszkva, Vöröskereszt postafiók 525. V. Nagy Ernő üzen V. N. Miklósnak (Arány Bihar megye), Czómor József C. Józsefnének (Szatmárnémeti, Szentvér-utca 24), Kincses Bálint K. Bálintnának (Szilágyberkes), Molnár Mihály M. Mihálynának (Bihar), Kovács Károly K. Károlynának (Peje, Szilágy megye), valamennyien jól vannak és választ várnak Moszkva, Krasznij Kreszt Pocsjovij Jascsik 199/2 címre. Ince Lajos üzeni Ince Lászlónak (Marosvásárhely, Külső Hertó-utca 10), hogy egészséges, jól van és üzenetüket várja Moszkva, Krasznij Kreszt, Focostovij Jascsik 199 címre.

(*) ERTESÍTÉS. Október 17-én az egyetemi klinikák udvaráról elveszett 2 fehér berbéc és egy fekete bárány. Laboratóriumi kísérletek végett az állatok fertőzve vannak, tehát husuk nem alkalmas fogyasztásra. Kérjük, ha valaki tud valamit az állatokról, értesítse a börtöngyógyászati klinikát, Mikló-utca 3. Telefon 847.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Petre Neagos egyetemi tanársegéd a tüdőszanatórium volt igazgató-főorvosa, tüdő- és belgyógyász-specialista, rendel 12—1, 3—4½. Bob (Kismester)-utca 9 alatt.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Ladányi Arthur orvosi rendelőjét áthelyezte Jókai-utca 27. szám alá.

(*) KÖSZONETNYILVANÍTÁS. Mindazon jóbarátainak, ismerősöknek, külön a Minerva igazgatóságának, tisztviselői karának, összes alkalmazottjainak, valamint a Gutenberg daljainak, kik a felejthetetlen Horváth Endre temetésén résztvettek, nagy fájdalommal enyhíteni igyekezték ezúton mondok hála köszönetet. Tremáji Irén.

A „MIÉRT HARCOLJANAK KÉPVISELŐNÖINK” PÁLYÁZAT MEGHOSSZABBÍTÁSA. A Romániai Nők Demokrata Szövetsége fenti címmel pályázatot hirdetett 4—16 gépet vagy 2—30 kézzel írt oklaj terjedelmű dolgozatra, melynek benyújtási határideje október 15-én lejárt. A díjak a következők: I. díj 200.000 lej, II. díj 150.000 lej, III. díj 100.000 lej. A Nők Demokrata Szövetsége ezúton értesíti az érdeklődőket, hogy a pályázat benyújtási határidejét november 5-ig meghosszabbítja. A pályázatot a Szövetség Kolozsvár, Március 1. utca 25 számra nyújtandók be.

Segítsük a hazatérő hadifoglyokat!

3 millió lejt utalt ki a Magyar Segélyező Bizottság a Máramaroszigeten lévő hadifoglyok részére

KOLOZSVAR. — A Romániai Magyar Segélyező Bizottság központi irodája felhívással fordul a segélyező bizottság megyei és helyi osztályaihoz annak érdekében, hogy a tömegesen érkezett és a közeljövőben remélhetőleg újabb szájtálmányokban érkező hadifoglyok megsegítésére gyűjtsenek pénzt és természetbeni adományokat. A segélyező bizottság központi irodája a begyűlt adományok tekintélyes részét a Máramaroszigeten működő nagy hadifogoly-elosztó tábor és az ehhez tartozó hadifogoly-kórház gondozójának megsegítésére használja fel máramaroszigeti osztálya útján.

A megyei és a helyi segélyező bizottságok az adományok gyűjtésének eredményét jelentik a Romániai Magyar Segélyező Bizottság országos központi irodájához vezetőjének, dr. Nagy Miklósnak (Kolozsvár, Mária királyné-utca 16 szám). Ugyanerre a címre továbbították a begyűlt pénzádományokat.

Itt írjuk meg, hogy a Magyar Segélyező Bizottság központi irodája a Máramaroszigeten működő hadifogoly-elosztó tábor és az ottani hadifogoly-kórház gondozójának felsegítésére 3 millió lejt utalt ki a Segélyező Bizottság máramaroszigeti osztályának.

A pártnban dúló súlyos viszályok miatt Maniuek még sehol sem tudták letenni a jelölőlistát

BUKAREST. — Maniu nemzeti pártjában tovább folyik az a veszekedés és civódás, amely a megvert táborokra olyannyira jellemző. A Maniu-féle párt az egész országban nemcsak hogy nem tette le még jelölőlistáit, de — amint azt nagyon jól látszik —

lamitkára volt és éppen multja miatt jónak látták a fővárostól távoli, aradmegegyi pártszervezet élére állítani. Ugy volt, hogy Niculescu-Buzestj Aradon lép fel képviselőjelöltként, utóbb azonban hosszú orral jött vissza Bukarestbe Aradról és kijelentette: semmi remény sincs arra, hogy itt képviselővé válasszák, ezért követte, hogy valamelyik bukaresti kerületben jelöljék. Maniu támogatta is kérését és megmagyarázta párthíveinek, hogy Niculescu-Buzestjnek a parlamentben való szereplését bizonyos külföldi körök köve-

Az elvált asszony

lentik — a listákat még összeállítaniuk sem sikerült. A legnagyobb vita a fővárosi lista körül folyik. Maniu ugyanis Bukarestben lép fel képviselőjelöltként, de a további képviselőjelöltek személyében a viták miatt még nem sikerült megállapodnia.

A vita különösen Niculescu-Buzestj személye körül éleződött ki. Ez a manista alvezér ugyanis Mihaj Antonescu ál-

Stefanidesz III vendégfelleptével

telik. A Maniu-táborban oly nyomós érv ellenére sem sikerült azonban a pártvezérnek e pillanatig keresztülvinni akaratát.

MŰVESZET — SZÍNHÁZ

A Magyar Népi Szövetség hangversenye az aszálysújtotta vidékek felsegélyezésére

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség Nőbizottsága az örök és művészek segítségével az aszálysújtotta vidékek lakosainak megsegítésére hangversenyt rendez október 26-án este 7 órai kezdettel a kolozsvári Diákház nagytermében. Közreműködik Poór Lili, J. Jancsó Adrienne, B. Boer Magda, Berde Mária, Budaházi Fehér Miklós és Szita Oszkár. Minden jórészt magyar iartsa kötelességének megjelenésével az aszálysújtotta vidékek inségeseinek megsegítését. Jegyeket előre a Jósza Béla Athenaeum és a Méhkas árusít.

Az ARLUS napja a kolozsvári Állami Magyar Színházban

Október 20-án, délután 6 órakor, az Állami Magyar Színház az alábbi műsorral ünnepli meg a szovjet—román barátság napját:

Ünnepi előadás az ARLUS rendezésében.

1. Bevezető: Gaál Gábor, az Írószövetség elnöke.
2. Csajkovszkij: Hegedűverseny. Előadja Zsurka Péter, Zongorán kíséri Utó Mária.
3. Puskin: Tatjana levele Anyeginhez. Előadja Jancsó Adrienne.
4. Orosz dalokat énekel Jakoby Antal.
5. Az öngyilkos. Arkadij Avercsenko egyfelvonásos komédiája. Előadják: Kovács György, Flóra Jenő, Papp Nusi.

II.

6. Muszorgszkij: Bojhadal. Előadja Horváth József.

7. Jeszénin: Dal a kenyérről. Kézír: A katona elmegy. Szavalja Senkólszky Endre.

8. Aria Csajkovszkij Pique-Dame című operájából. Énekl: Lőrincz Zsuzsa.

9. Ukrán tánc. Táncolják: Csermínszky Kurt és a balettkar.

A zongoránál: Utó Mária és Pongrács Adám.

A zenekart Sebő Ica vezényli. Munkáshelyarák.

Jegyeket az ARLUS árusít.

Gyáni Károly

rádió- és villanszerelőmester üzleté Kornis-utca (telefon-palota) mellől áthelyezte Kozma-ut 55 alá a Református kórház épületébe.

Felhívás!

A Dermatá Művek Központi Fejlesztési Bizottsága felszólítja az alant felsorolt alkalmazottakat, hogy saját érdeklődésükben jelenjenek meg a bizottság 1946 október 22-én, kedden délután 3 órakor az Üzemi Bizottság tanácstermében tartandó ülésen.

- Dobos Ilyés 732
Bartha István 4259
Nemes Danielné 3315
Botár János 6221
Vincze Ferenéné 655

A meg nem jelent alkalmazottak ügyében a bizottság döntést hoz azok távollétében is.

Dermatá Központi Fejlesztési Bizottság.

A KOLOZSVARI „SZENTGYÖRGYI ISZTÁVAN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap kivételesen délután 14 óra kor: Mandragora, Kovács György vezetésével. (Jegyek sorszáma 45.)

Délután 6 órakor: Az „Orosz—román barátság napja”. Ünnepi előadás orosz szertartásból az ARLUS rendezésében a színház tagjainak közreműködésével.

Este fél 8 órakor: Megsértették a miniszteriumot, Kovács György vezetésével. (Jegyek sorszáma 47.)

Hétfőn este 7 órakor: Cigánybárd. Előadás a Magyar Népi Szövetség tagjai részére. (Jegyek sorszáma 48.)

Kedden este 7 órakor: Stefanidesz III vendégfelleptével: Az elvált asszony. Előadók: Mutatóbérlet 7. szám. (Jegyek sorszáma 49.)

A KOLOZSVARI ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden este 7 órakor: A jelkek szimfóniája.

Csütörtökön este 7 órakor: A jelkek szimfóniája.

Szombaton este 7 órakor: Bizánc. Vasárnap délután 3 órakor: Matiné és a jelkek szimfóniája.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

Capitol: Makrancos hölgy. Előtte hirtelen. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Corso: Fenevadak szigete. (Kamot, az elszülte város). Kezdeté minden nap délelőtt 11 órakor az iskoláknak és délután 3, 5, 7 és 9 órakor. Műsoron kívül új híradás.

Rio: Az álarcos ember. Izgalmas kalandfilm. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Royal: Futóhomok. Műsoron kívül új híradás. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Hétfőtől: Tőpart-i látomás. Új másolat.

Keddtől kezdve az Állami Magyar Színházban

Sejct: Örök szerelem. Francia filmretek. Az előadások minden nap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Uránia: Dalol a tavasz. Magyar feljuttokkal.

Hirdetéseit, reklámjait, lapokban, mozikban jó szövegezéssel, hatáson az UHU hirdető és reklámvállalat (Kolozsvár, Mária királyné-utca 34), helyezi el. Adódiereklamok felvétele! Azonnalra keressünk helyároshoz vagy ahhoz közel 1—2—3 szobás családi házat, 30—60 millió között. — Jelentkezők eladó házat!

UHU Iroda

Kolozsvár, Mária királyné-utca 34. II. emelet 11.

KULI ETTEREM

Bob (Kismester)-utca 2 sz.

Ebéd és vacsora, hideg büfé, kütinő faiborok. Likörkülönlegességek. Szorid árak.

Czakó Imre és zenekara muzsikál. A konyhát Bánk János vezeti.

Butor, szőnyeg, írógép és egyéb értéktárgyak vétele. eladása.

„UNICOM”
Kossuth Lajos-utca 10. Telef. 505.

ORGANIZATOR Iroda elköltözött Szabadság-tér 36 szám alá

(Capitol-mozgó udvarára)

Elvállal különlegeseket, mindenféle adóügyeket (forgalmi adó, propor. onális adók, nemzeti adó, delmi adó, adófelülbizéscsú, pénzügyi bejelentéseket, hitelt álléseket, stb.)

Fuvarlevelek felülbizéscsú, csúgyítás és feladás. Fordítás, írás, másolat.

Barátságos légkörben folynak Aradon a román-magyar vasuti tárgyalások

ARAD. — Az aradi városháza kis tanácskozásán román-magyar vasutügyi értekezletet tartottak Magyarország és Románia között. A jelenlegi tárgyalások megkezdésére a román bizottság elnöke, Károly Jenő dr. vezérigazgatóval — a legkülönbözőbb gazdasági és gyakorlati kérdéseket beszélték meg a román bizottsággal, melynek vezetője Vanghelescu Victor igazgató.

A két ország vasuti megbízottai a határ-kereskedelmi tárgyalások tárgyaihoz, a tárgyalások menetéről a következőket jelentette ki a román vezérigazgató:

A tárgyalások hangulata a lehető legbarátságosabb — mondta a magyar megbízott. — Az értekezlet célja a két ország közötti közlekedés vasuti forgalom szabályo-

zása és mindkét részről nagy előzékenységgel kezelik az ügyeket. Így remélhető, hogy a két ország gazdasági fejlődése, fejlődése szempontjából oly fontos nemzetközi vasuti forgalom kiépülése tovább halad egy lépéssel és számos elzárkózott kérdést sikerül tisztáznunk.

Vanghelescu igazgató, a román küldöttség vezetője a következő nyilatkozatot adta:

— A vasuti lényegében nemzetközi szerv, amelynek hibáit nem lehet időről-Időre nemzetközi megbeszélésekkel tesz szükségessé — mondotta a román képviselő.

A két ország vasuti kocsijainak kicseréléséről nyilatkozott továbbá a román megbízott, mert mindkét ország területén fűznek még MAV-, illetve CFR-kocsik. Végül az

értekezleten lezárult eredményekről és tapasztalatokról nyilatkozott Vanghelescu igazgató.

— Szakemberek tanácskozása volt ez, a vasuti emberrel pedig, mint általában a szakemberek, jobban és könnyebben megértjük egymást, mint mások. Mozdonyokról, vasuti kocsiparkokról, nemzetközi alapelvekről van itt szó és a mozdony futtató minden országban és minden kontinensen egyformán szól.

Az aradi román-magyar vasuti értekezlet a jóakaratu megértés és a nemzetközi együttműködés jegyében folyik és minden jel arra mutat, hogy ez az értekezlet bő eredménnyel kecsegtet a két ország gazdasági együttműködésének további fejlődésére.

Apróhirdetések

- ADAS-VETEL**
- ERTESITES!** Varrógépeket, kötésgépeket legolcsóbban lehet vásárolni Kolozsváron Weisz gépkereskedőjében, Horea-ut 56. A demokratikus pártok tagjai továbbra is 5 százalékos árkedvezményben részesülnek. 7590
- BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET** tömegteljesítést legmagasabb áron vesznek, Erős, Dávid Ferenc-utca 12. F.
- GYERMEKKOCSI**, bútor, szőnyeg, porcelán és egyéb tárgyak vétele és eladása. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10, telefon: 508.
- VESZEK** és eladók mindenféle férfi és női ruhaneműt, fehérneműt, ágyneműt és varrógépeket, Weisz, Majom-utca 10. 8201
- GYŰMÖLCSFA** és szőlőfélék eladása megkezdődött. Rendeléseket felvesszük, Torday kertész, Budai Nagy Antal-utca 9-11, (volt Honvéd-utca), 8199
- PENZSEKRENY**, bőrgarnitúra, mértegek, fényképezőgépek eladók, Szóchenyi-tér 20, Dacia, 8298
- DIOHALÓ**, ebédjók, fotelek, írósztajlok, karikahajós varrógépek, írógépsztafok stb. kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14 szám, 8233
- ZEPHIR** kályha, 12 lyukas eladó, Horea-ut 79. 8208
- VESZEK** különböző bádós és lakatos szerszámokat. Tábori kohót, calszóli spindlit stb. Déjleszt 9-12 óráig, Jókai-utca 2, I. emelet, Jakab Géza, 8353
- SZÖVETTEL** béleit férfi átmeneti kabát középmetre eladó, Kárpát-utca 11. 8303
- RÁDIÓT** márkást vennék „Privát” jellegűre „Erdély” könyvesboltba. 8283
- RÁDIÓ** tejes, nyújtószávos, vibrátorral egybeépítve, mely nem nélkül használható, csak akumultórral, kitűnő állapotban eladó, Forduló-utca 2. 8333
- 5 LAMPAS** modern rádió eladó, Erdék-lődni Xenopol (Szappan)-utca 18, földszint 1-c. 8370
- ELADÓ** egy kitűnő bécsi gyár, mányu zongora, Hídevei-utca 8. 8370
- MODERN** reklámé egyszerűes, prima, eladó. Mócsok-utca 6, 2. ajtó. 8376
- VESZEK** használt ruhát, fehérneműt, békancsot. Szabadság-tér 12, Rácz. 8403
- FAVAGÓGEP** jó állapotban eladó, Fellegvári-ut 7, sikátor 2. 8402
- VALÓDI** kárpit csipkés ágytakaró eladó, Egyetem-utca 1, III. emelet, 5. 8444
- EGY** új Cenraj Bobyn sütyésző és varrógép eladó, Kossuth Lajos-utca 20, ajtó 1, jobbra. 8331
- SÜRGŐSEN** eladó motorbellek 100 cm³, „Zetka”, 4 millió lejért, Klein, Jókai-utca 3, I. emelet. 8412
- ELADÓ** egy alig használt fekete férfi ruha kimondottan finom anyagból, Csaba-utca 103. 8410
- ELADÓ** egy csecsemőpólya-párna huzattal, Muzem-utca 10. 8413
- ELADÓ** téglák és 5 használt vastraverz, Fejvágó utca ad Pásztor, Horea-ut 63. 7955
- ELADÓ** konyhaszekrény, asztal, székek, ruhanemű, cipő, Horea-ut 34, földszint balra, Izabella. 8438
- VESZEK** kifogástalan állapotban Contense hajszáritógépeket és előfűtőes villanygépet, Cim a kladóban. 8445
- ELADÓ** egy rövid zongora, Cim a kladóban. 8370
- ELADÓ** házhegy a javítottézetű szemben 327 négyzetgölg, Erdék-lődni dr. Tofan, Józsa Béja-utca 41. 8439
- GYÖNYÖRŰ** hermejjás (150x20 cm.) stírgösen eladó, Wejdner Gyuláné, Pop János-utca 20. 8343
- FEHÉR** gyermekágyat keresek. Cim a kladóban. 8391
- ELADÓ** egy főzőkemma, 4 darab szék és egy ócska sejon, Cim: Augustus 23-utca 8. 8257
- SIBAKANCS** 43-as, vadonatúj, békebelli, továbbá gyermek st. tengerridáráló eladó. Budai Dejeanu-utca 37, délután. 8427
- PRIMA** szőlőoltvány, gyökere Ripéria megrendelhető Szilágyi Gyula szőlőoltványtelep Diószög, Bihar megye. Árjegyzéket díj aljanul küld. 8363
- MELY** gyermekkocsi eladó, Jasijor (volt Szamos)-utca 30. 8434
- SZEP** ágygarnitúra, képek, szobrok eladók, Rakóczi-ut 23, földszint 1. 8443
- ELADÓ** egy Dániel vaskemma. Prof. Marincu-utca 55, mézárházak. 8419
- EGY** zománczó t. fűzőkád eladó, Deportáljak utja (volt Kajántól)-ut 36. 8454
- VESZEK** ócska autógyerjűket bármilyen mennyiségben, Kanyar-utca 3. 8447
- VESZEK** jókarban lévő női bundát, Cim a kladóban. 8439
- KERESSEK** 21-es fehér gyermek hócipőt vagy hócsizmát, Unió-utca 2, I. emelet, ajtó 10. 8402
- ELADÓ** jó állapotban lévő férfi télikabát nagy termetű, féll bundahuzat, Pallas lexikon, Unió-utca 2, I. emelet, ajtó 10. 8402
- PERZSABUNDAT** közepmetre és jókarban lévő nereset és modern kombinált szobabereendezést keresek megvételre, Cim: Mészáros, Elővár-utca 7. 8440

Békeköltségvetést szavazott meg a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa

MOSZKVA. — A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa, amely Zsdanov elnökje alatt a gazdasági válságok óta másodszer ült össze, a pénzügyminiszter előterjesztésére elfogadta az 1946-os költségvetést.

Az új költségvetés legjellemzőbb vonása, hogy az elmúlt évek költségvetésével szemben 28 milliárd rubellel többet irányoznak ki a nemzeti gazdaság pénzel való ellátására és 20 milliárdtal többet fordítanak kultureális és társadalmi célokra. Ezzel szemben a hadügyi kiadások kiadásait 66 milliárd rubellel csökkentették le. A szovjet ipar költségvetésére 63 milliárd rubelt fordítanak.

A „Gralul Nou”, a Vörös Hadsereg rosznyevlő napilapja megállapítja, hogy az új költségvetés mindenben az új öt éves tervhez igazodik.

— Az 1943. évi költségvetés évenkénti túlköltsége a Szovjetunió népének tartós károsítását, a Szovjetunió hatalmának gyengülését, azét az államot, amely legfőbb feladata a világ békejének és haladásának megteremtése, a „Gralul Nou”.

szívesen 75 százalékos kártérítést, mint azt a hitlerista Németország eljelen háborúban a harc utolsó szakaszán résztvevő és a harcokban komoly károkat szenvedett. Emellett az országok közgazdasága nem is bírja el az a súlyos megterhelést, amit a nyugati hatalmak követelése jelent számukra.

Nemhivatalos megbeszélés a szovjet és az angol küldöttség között

LONDON. — A „Queen Elizabeth” hajóról — amely útvajevőben a szovjet és az angol küldöttséget viszi fedélzetén — érkező rádió-jelentések szerint a két ország diplomatái között több nemhivatalos megbeszélés folyt le. A megbeszélések tárgyjáról nem adtak ki jelentést.

Másirányú jelentés szerint állítólag a hajó a tengerészek sztrájkja miatt nem az Egyesült Államokban, hanem Kanada vajamegyék kikötőjében fog horgonyt vetni. A hajó teljes gözzel halad az amerikai part felé. Más oldalról nyert meg nem erősített hírek szerint a hajó vilharba került, sebességét csökkenteni kellett és így nem bizonyos, hogy a jelzett időben, hétfőn, megérkezik Amerikába.

Byrnes beszéde

WASHINGTON. — Byrnes külügyminiszter szombaton elmondotta azt a rádióbeszédet, amelyet már előzőleg bejelentettek az amerikai lapok. Az amerikai külügyminiszter beszéde — amint az várható volt — egyetlen kérdésben sem tisztázta az amerikai külpolitikai vonalvezetés irányát.

Byrnes beszéde nagyjából csak arra szorítkozott, hogy igazolja az amerikai nép előtt a külügyminisztérium politikáját.

Byrnes, bár hangsúlyozta, hogy az amerikai nép a Szovjetunióval békében akar élni, semmi sem engedte ismeretes morv álláspontjából. Többek között tagadta azt is, hogy külpolitikájának célja a kereskedelmi egyeduralom lennie. Sajnákozását fejezte ki afelől, hogy Párisban számos kérdésben a Szovjet és az amerikai küldöttség között nézeteltérés támadt. Hasonló álláspontban beszélt a Dunamedence államainak békéltetéseiről is.

A nyugati hatalmak polgárainak magánvagyonában esett károkkért megítélt összeg nem tekinthető véglegesnek

MOSZKVA. — A moszkvai rádió hírmunkása a párisi békeértekezlet eredményével és a négy nagyhatalom külügyminiszterének közeli tanácskozásaival fogja közlő rámutatott arra, hogy a békeértekezletnek a nyugati hatalmak polgárainak magánvagyonában esett károkkért megítélt összeg nem tekinthető véglegesnek. A moszkvai rádió megmagyarázja ez alka'omból ismét rámutatott arra, hogy Románia, Magyarország, Csehszlovákia és Bulgária maga is szörnyű károkkért szenvedett a háborútól és a magánvagyonukban esett károkkért márcsak azért sem

HÉTFŐN! ROYAL-MOZGÓ Uj kópia!

TÓPARTI LÁTOMÁS

Kolozsvárt utoljára!

F szerepben:

JAVOR TOLNAY SIMOR RAJNAI

A Tóparti látomás a legjobb magyar film a legjobb magyar színészekkel! Műsoron kívül új hirdető. — Kezde 3, 5, 7 és 9 órákor. — Vasárnap délelőtt 11 órákor maliné. — Jegyidő: tel minden nap délelőtt 10-11-ig és délután 2-3-ig. — Tele'on 2.

Ma, vasárnap utoljára „Futóhomok”. D. e. 11 órákor is!

Női és férfi divatlapajdonságok érkeztek.

Kováts könyvkereskedés,
Március 6-utca 3 szám. (Szentegyház-utca)

IMPOTENCIA ELLEN

RETÓN

TABLETTAT

BRAUN LITOGRAFIA

Erdély legjobb felszerelt grafikai műintézetét készült julányos áron művészeti kivitelben: Plakátok, bor- és líkőrcimkét, talidobozokat, mesés és festőkönyveket, talvédőt, szeláncsilkot, gyerek játékkártyát és napfárakat.

Kolozsvár, Dosztojevszkij-utca (volt Zápolya) 12 szám.

Allános és nemzetközi Szállítási Vállalat
Szabadság-tér 27. Telefon 617.

Figyelem! A vén diófa
(Eorbdh) életterem nyílvá reggelig.
Tordai-ut 13.

Pehely, gyapjú, vatta Papiánokat
készít és átdoloz **VAS LAJOS**
Eplankészítő Szabadság-tér 30.

APRÓHIRDETÉSEK SPORTÉLET

Előfizetési díj egy hónapra 6000 lej. Utófizetőknek 8000 lej.

Apróhirdetés szavankint 300 lej, apróhirdetés álláskeresőknek szavankint 200 lej, szöveg-hirdetés szavankint 600 lej, közgazdasági közlemények szavankint 800 lej, nyilatkozatok szavankint 1000 lej, keretes hirdetések, hirdetési oldalon, négyzetcentiméterenként 500 lej, keretes hirdetés bal, páros szövegeződélen négyzetcentiméterenként 600 lej, keretes hirdetés csak páratlan, jobb szövegeződélen négyzetcentiméterenként 700 lej.

EZOSTRÓKA, rendkívül példány, vadonatúj, külön farkok eladók. Cim a kiadóban. 8457

VESZEK motorkerékpárt 100-125 köbcentiméterest, Kádár-utca 5, vasudvar. 8441

MEGVASÁROLNEK gyermekfürdőket, cimbádókból. Cim a kiadóban. 8470

VAS Dánielkályha otcson eladó. Kajántó-ut 15, fűszerüzlet. 8466

VESZEK kifogástalan állapotban perzsaszőnyeg 7 négyzetméterest. Zrinyi-utca 12, földszint. 8464

1 DARAB két gránitkőhengeres zuzógép (váltó) és 1 darab részta (haska) nyújtógép eladó. Kovács eukrászda, Bartha Miklós-utca 25. 8449

TONET félfájó és egyéb apróságok eladók. Érdeklődni délután 2-5 óra között. Dr. Nagy Elekné, Farkas-utca 16. Gr. 8504

GAZREZSÓT tartályai megvételre keresek. Kuli étterem, Bob-utca 2. 8504

SÜRGŐSEN eladó egy jókában lévő polyabetéses félfájó. Cim: Kóker-utca 74. 8503

FEHÉR gyermekbunda, gyönyörű kivitelben 3-5 éves gyermeknek megfelelő, eladó. Anton Pan-utca 6, negyedik ajtó. 8499

UJ rojtók, ablakok, ajtók, padlástépcső eladó. Ipar-utca 27. 8487

KERESEK kifogástalan állapotban lévő, vajdóji ruhá vagy pézsma női bundabélejt. Cim a kiadóban. 8486

EBEDLŐ és háló eladó. Érdeklődni hétfőn és kedden 11-1 és 3-5 óra között Weissek-né, Xenopoi (Szappan)-utca 9. 8455

EGY mély gyermekkosci eladó. Március 6-utca 4, ajtó 3. 8483

ELADÓ sürgősen palisander ebédő, 3-as fűtőszekrény, szalon, kis antik szekrény. Brassai-utca 11, Petrányi. 8482

POCOKFOGÓ kutyát megvételre keresek. Fehér foto, Mária királyné-utca 5. 8476

KAPOSZTASHORDO arófos, 100 literes, üléskád, virágcserepek, pakolópapír, antennarudak eladók. Budai Nagy Antal-utca 15. 8480

FAJTISZTA angoranyulak eladók kettővel. Kómájanja-utca 2, Kissné. 8487

FARKASBUNDA méltos béleléssel eladó. Megtekinthető Veress szücsné, volt Jókai-utca 4. 8477

NŐI beszarabiai perzsabunda otcson eladó. Dézsma-utca 15, ajtó 4. 8475

HASZNALT gerenda, tégra, kő, ajtók, ablakok, fűtőkemence, vaskályha, káposztásbordó eladó. Fadrusz-utca 11. (Óvár). 8473

JOKARBAN lévő férfi kerékpár, villanymotor 1 1/2 lóerős eladó. Szabadság-tér 11, háztelügyelőség. 8479

ELADÓ prima 5 kilós mérleg súlyokkal, réz függönyrudak. Vörös Hadsereg-utca 23, Bajogh. 8490

1-ES FRANCIA ablak, 2 darab ajtó vasalással eladó. Aurel Isaac-utca 60. 8404

ELADÓK mechanikai lakatos szerszámok antik óra, sítalpak. Szántó-utca 11. 8493

ELADÓ egy egészen új süllőszítés Singer varrógép, Dávid Ferenc-utca 10, jobbra 1. ajtó. 8491

ELADÓ egy nagyon szép topolya öltözököd tükör. Petőfi-utca 22-24, asztalosműhely. 8501

KERESEK megvételre hálót és ebédőt jókában. Petőfi-utca 22-24, asztalosműhely. 8501

FAHAZ váza 5x5 méteres és modern búsnófi 8 állatra sürgősen eladó. Telefon: 8488. 8514

720-AS Hoffer cséplő 8 lóerős fekvő motorral eladó. Szabamary Sándor Rettég, Eszmonk-Doboka megye. 8508

ZONGORA rövid, keresztúros, Vint, eladó. Hejtaj-utca 16. 8509

ELADÓ prima oszlopkályha. Szamosköz-utca 32. 8507

ALKALMAZAST KAPJAT

KESZ fehérnemű en gross és en detail üzlethez pénzesírást keresek. Cim a kiadóban. 8390

PENZESTARSAT keresek, autóparral rendelkezem. Cim a kiadóban. 8452

MÜVELTEBB pénzesírást, pénzesírásnőt keresünk 4-5 millióval. Címek beadandók UHU-hirdetőbe. Mária királyné-utca 34. 8442

EGYMILLIÓVAL pénzes közreműködőt keresünk. Címek beadandók UHU hirdetőbe. Mária királyné-utca 34. 8442

LEMONDAS folytán megüresedett lakásosztályi róm, kat. óvónői állásra pályázatot hirdetnek azonnali állásfoglalással. Pályázhatnak okleveles óvónők és tanítónők. Pályázatok Piacsi de Jos község, Csik megye, Róm, Kat. Iskolaszék címre küldendők. F. 8511

TARSAT keresek jó jövőlempelhetőséghez. "Terno" ügyv. székelyi-tér 16, bejárati a Kádár-utca. 8511

ÜGYES végzett fiatalembert exportőrnek azonnali felvételre. Részletes ajánlatokat eddigi működés leírásával, megbízható jellegre a kiadóba kérek. F. 8474

BORÜZLETHEZ társat keresek. Cim a kiadóban. 8474

ALKALMAZAST KERES

HAZVEZETŐNŐ állást keres. gazdaságban jártassággal bír, éves bizonyítvánnyal. komoly urhoz. Cim: Kimpján Erzsébet, Gheorgheni, Perceptia. F. 8474

PULLOVEREK, szvetterek, zoknik, sálak, kesztyűk és mindenféle készítményt otcson vállalok hozott anyagból. Özvegy Polgár Antalné, Petőfi-utca 21, ajtó 4. Gr. 8496

GYÁRVALLALAT, nagykereskedés vagy nagyobb üzlet vezetését vállalom. Ajánlatokat "Reprezentáns" jellegre. 8496

INGATLAN-LAKÁS

SÜRGŐSEN eladó 2 szoba komfortos masszív ház a Stefan Gherghiu (Ugrai)-utcában. Értekezni lehet dr. Amirás ügyvédnél, Kossuth Lajos-utca 52 ajtó. 8325

DERMATA közelében szoba, konyha ház eladó. Cim: Erzsébet papírüzlet, Bartha Miklós-utca. 8407

BELVÁROSI házak: Görögtemplom, Eperjes, Kuun Géza, Erzsébet, Fürdő, Fadrusz János-utcákban, valamint sok más ház a város minden részében sürgősen eladók. "Express" ingatlanforgalmi iroda, Unió. és Kötő-utca sarok. 8409

EGYSZOBAS komfortos lakást keresek belvárosban vagy közelében, esetleg egy nagy szobát konyha és fürdőszoba használatjal, költségmentesítéssel. "Corso" divat-üzlet, Dózsa György-utca 5. 8440

MARIA királyné-utca 2 szobás központi fűtéses (melékheijtségek használatával), gyönyörű lakásomat elcserélném szoba, konyha összkomfortossal. Ajánlatokat a kiadóhivatalba, "Földszint" előnyben" jellegre. 8453

BOMBÁZOTT házban 2 szoba, konyha renoválás ellenében kiadó. Horea-ut 68. Irodának is alkalmas. 8456

SÜRGŐSEN eladó 1 szoba, konyha. Fáy-utca 31. 8448

SÜRGŐSEN eladó kinyiták mellett emeletes modern ház 2 komfortos lakással 190 millió lej; Monostori-ut melletti villanegyedben tejek és 2 modern villa 2-3 szobás komfortos lakással. Mezey ingatlanforgalmi iroda, Dózsa György-utca 16, I. emelet. 8424

SZÁRAZ, hideg pincét keresek kiadót. Ajánlatokat "Fagymentes" jellegre a kiadóhivatalba. 8345

KÉZDIVASARHELYEN 16 hónap prima szántó kolozsvári házzal elcserélendő. Ajánlatokat "Esetleg ráfizetek" jellegre a kiadóba. 8451

ALKALMI vőleg 2 szoba, konyha, fürdőszoba, üveges veranda 25 millió lej; 2 szoba, konyha, fürdőszoba, kert 75 millió; villanegyedben 2 szoba komfort, külön 1 szoba, konyha, speiz 85 millió; Andrei Muresan és Rákóczi-utca 3-5 szoba komfortos villák, központban emeletes házak fizethetőséggel; Kolozsvár határában 25-40 holdig birtok gazdasági fejlesztéssel, kisebb-nagyobb családi házak 14 milliótól. Megbízva Görög ingatlanforgalmi iroda, Mária királyné-utca 1, városkaszával szemben. 8506

VAROSROL előzőzők figyelmébe! Elcserélném Tordán központban lévő egy szoba, konyha, speizos lakásomat, villany, gáz bevezetve, Kolozsváron lévő egy szoba, konyha, esetleg egyszobás lakással. Címeket a kiadóba "Sürgős" jellegre kérek. Gr. 8493

KÉTSZOBAS összkomfortos lakást keresek költségmentesítéssel. Budai Nagy Antal-utca 157. 8489

A Vasas-ITA rangadó pontosan délután fél 4 órakor kezdődik

KOLOZSVAR. — Nagy napja van ma Kolozsvár sportéletének. Az ország legjobb együttese, az aradi ITA labdarúgócsapata játszik ma délután fél 4 órakor az NB I. küzdelmei során a Vasas csapatával. A mérkőzés iránt nemcsak Kolozsváron, hanem egész Romániában óriási az érdeklődés. Sportköriökben 8-10.000 nézőre számítanak a mai rangadó mérkőzésen, amely az utóbbi évek egyik legnagyobb összecsapásának ígérkezik. Mind a Vasas, mind az ITA a legjobb "11"-et vonultatja fel ebben.

A nagy mérkőzés előtt fél 2 órakor a Dermata a lupényi Minerul ellen játszik a B-ligában.

A Vasmunkások otthonában tartja meg ma délelőtt a Vasas rendes évi közgyűlését

KOLOZSVAR. — A Vasas Sport Egyesület 1946. évi rendes közgyűlését nem az eredetileg kijelölt Iparkamara dísztermében hanem a Vasas Szakszervezet Fejedelemt-utca

17. szám alatti otthonában tartja meg ma délelőtt 9 órakor. A vezetőség kéri az önkéntes tagok pontos megjelenségét.

SPORTHÍRADÓ

A „Világosság-Sport"

Az NB I. mai hetedik fordulójában az Universitatea Bukarestben a Ciocanul ellen, a Carmen a bukaresti CFR ellen, Resicán az UDR a temesvári CFR csapatával, Nagyváradon a Szabadság a Prahovával, Marosvásárhelyen a Dermagant az FC Craiova ellen, míg Petrosényban a Junia Juventus együttesével játszik.

A Victoria labdarúgócsapata szombaton délután autóbusszal utazott át Medgyesre, ahol ma délután a Karres ellen játszik az NB II. küzdelmei során.

hétfőn reggel megjelenő 4 oldalas száma részletes beszámolót közöl az ITA-Vasas mérkőzésről, a Ciocanul-Universitatea továbbá az összes NB I. és NB II. mérkőzésről, valamint a C-liga és kerületi bajnoki küzdelmekről. Részletes beszámolót ad az NB I. legutóbbi üléséről, a Vasas közgyűléséről, az Edzők Testületének rendeltéről, valamint az összes bel- és külföldi sporteseményekről.

ÜZLETHELYISEG a Horea-uton családi okokból átadó. Bővebbet dr. Bulbulmái, Xenopoi-utca 21. A

PROKURA

Kádár Tibor
Ingatlanforgalmi iroda

"PROKURA". Központban modern 2 emeletes ház 450 millió; Szentegyház-utcában 300 millió; Arany János-utcában 450 millió; Üzlethez ház + 2x3 szoba komfort 160 millió; belvárosi villasorban 4 szoba komfort, gyümölcsösökkel, beköltözhető 160 millió; 4+2 szoba komfort, gyümölcsösökkel, beköltözhető 200 millió. Rákóczi-negyedben 5 szoba modern komfort, kert, beköltözhető 170 millió. 2x3+4 szoba komfort 150 millió. Apáthy-negyedben családi ház 70 millió, 3 szoba komfortos új 80 millió. Gyümölcsös, kert, családi ház, beköltözhető 45 millió. Kijelöltek közelében 3 szoba, komfort, kert 100 millió. 2 szoba komfort, gyümölcsösökkel 50 millió. Vörös Hadsereg-utca végén beköltözhető 2 szobás új családi ház 45 millió; házastelek 20 millió. Városhíd környékén fizetendő, lakásnak alkalmas, Szamos-párt 140 millió. 2 szobás családi ház, azonnali beköltözhető 45 millió. Arpad-uton ház nagy tejekkel 120 millió, vagy éretjáraddal fizetendő. Pata-utcában 3 szoba parkettes komfort, beköltözhető 100 millió. "Prokura" Kádár Tibor, Ratiu (Kötő)-utca 4, udvarban.

NAGY kertés családi ház eladó. Tünde-utca 5. Bugárja-telep. 8478

EGY szobát butorral vagy üresen átvennék. Költségeket megtérítik. Évi házbért előre fizetnek. Cim a kiadóban. 8500

ELCSERÉLNÉM vagy eladnám debreceni háromlakos belvárosi házamat kolozsvári házzal, esetleg ráfizetéssel. Cim a kiadóban. 8493

KÉTSZOBAS összkomfortos lakást keresek költségmentesítéssel. Budai Nagy Antal-utca 157. 8489

HAZHELYET 20 millióig, házat 40-50 millióig sürgősen veszek. Ügynökök kizárva. Címeket "Sürgős" jellegre a kiadóhivatalba kérek. 8488

ELADÓ 1 szoba, konyha, fürdőszoba eladó kertés ház, azonnali beköltözhető, 4 millió lej. 2x2 szoba összkomfortos családi ház, beköltözhető 160 millió lej. Iskök ingatlanforgalmi iroda, Mária királyné-utca 11. 8488

KERESEK 3 szobát ingyen zongorára használatért. Szilágyi, Budai Nagy Antal-utca 21. 8488

KÜLÖNFÉLEK

TARSADALMI előtétet nélkül beszélni nő keres korrekt életfűrészt 46-55 év. Választ kérek "Szóke asszony" jellegre. 8488

ELCSERÉLNÉM Kolozsváron lévő butor darabjaimat Magyarországon lévő hasonlókkal. Cim a kiadóban. 8488

JOHANGU rövid zongorát vagy pianót bérelnék. Majális-utca 31. 8488

KÖZÉPKORU komoly tisztviselőnek hozzá illő komoly, jószíjút barna, lehetőleg keresztény, 45-50 éves férfi ismeretségi keresi házasság céljából. Leveleket "Házasság" jellegre. 8488

SZABADFOGLALKOZASU keresi független, magaskultúrú hölgy ismeretségét 35-40 éves, házasság lehetséges. Csak címre eljuttatott levelet olvas el. Leveleket beköltözhető UHU hirdetőbe Kolozsvár, Mária királyné-utca 34. "Té" jellegre. 8488

FIGYELEM! Ki akar 10.000 lejt keresni 3 óra alatt déjeleltől, az jelentkezzen vasárnap Pata-utca 26 alatt, munka egész téli tart. 8488

INGATLANNAL is rendelkező hivatásos nő házasság céljából megismerkedne idősebb úrral.berrel. "Keresem a párom" jellegre. F. 8488

EGY kis családi ház gyümölcsösökkel eladó. Take Jonescu (volt Kemény Zsigmond)-utca 109. 8488

ÜZEMBEN lévő vasztergápad azonnali vagy bárre kiadó. Pap-utca 38. 8488

VAGYONOS özvegy, középkorú urú férjhez menne 50-55 éves urlembehez. Levelet a kiadóba "Hű feleség" jellegre. 8488

KÉT iskolagyermek eljűsítást vállalva Horváth Margit, Nyárfasor-utca 21. 8488

ELVESZETT Kolozsi Irén névre szóló közvilágítás, kérem a becsületes megtalálót a memre eljuttatni. Arpad-ut 51. Arpad-telep. 8488

BELVÁROSI kis butor nagy forgalommal másirányú elfoglaltság miatt átadó. Érdeklődni: Continental Reclam Irodában, Dózsa György-utca 7. 8488

37 EVES független műszaki tisztviselő Kolozsváron saját házzal rendelkező, 1000 jövedelem 500.000 lej. Hozzáim 1000000 gónos nővel házasság céljából keresek. Könyvek, fényképek válassz "Komoly" jellegre a kiadóba kérek. 8488

MAGYARORSZÁGRA vagonbútor eladó. Biztosított elfogadok 2-4 kg. Varga István, Borhánca-ut 46. 8488

NEM bírja meg" jellegre lévő vasztergápad. BORBÉVENNEK átma bőrvárási. 8488

EUROPAS

Kolozsvár, Egyetem-utca 4. szám. — Telefon: 778.

Képviseletek az ország minden nagyobb városában. — Tervezőink, szaktanácsadóink személyes megbeszélés alapján készítik el hirdetését.